

EYLÜL 2012

İtalyan Yargı Kararı 9/11 İşkencesi Mahkum Oldu

11 Eylül saldırılarının ardından ABD öncülüğünde başlatılan "terörist avı"nın bizzat kendisinin bir terör eylemine dönüştüğü iddiaları uluslararası kamuoyunda yıllardır tartışılmakta. Bush yönetimi, CIA tarafından kaçırılan zanlıların dünyanın çeşitli yerlerindeki gizli hapishanelerde sorgulandığını 2006'da itiraf etmişti zaten.

Bush Yönetimi'nin alışılmadık yöntemlerle derdest edilen zanlılara "yeni sorgulama teknikleri" uyguladıkları yönündeki açıklamalarına rağmen konu havada kalmış ve ne kaçırma-hapsetme fiilleriyle ne de işkence iddialarıyla ilgili bir yargılama sonuçlandırılmıştı. Konuyla ilgili dünyadaki ilk dava, 19 Eylül'de sona erdi. Yargıtay, İtalya'da gerçekleşen kaçırılma vakasıyla ilgili olarak bir alt dereceli temyiz mahkemesi tarafından 23 ABD vatandaşına verilen hapis cezasını onadı.

CIA ALEYHİNE İLK MAHKEME KARARI

Recep Ersel ERGE

ABD Hava Kuvvetleri'nden bir pilot albayla 22 CIA ajanının ilk derece mahkemesinden son temyiz aşamasına kadar gıyaplarında yargılandığı dava, Ebu Ömer adıyla bilinen Mısırlı imam Usame Mustafa Hasan Nasır'ın 2003'de İtalya'nın Milano şehrinde Mısır'a kaçırılıp işkenceye tabi tutulmasıyla ilgiliydi. Ebu Ömer, dönemin Mısır idaresine karşı aktif muhalefeti nedeniyle Mısır'da barınamamış, siyasi mülteci olarak İtalya'ya gelmişti. İtalyan gizli servisinin iş birliğiyle CIA tarafından kaçırıldığı gün, İtalya'da yasalara uygun olarak ikamet etmekteydi. Ancak CIA, Radikal İslamcı kimliğiyle tanınan Ebu Ömer'in Irak ve Afganistan'da ABD'yle savaşmak üzere adam topladığını iddia ediyordu.(devamı 3.sayfada)

Katalonya: Yeni Avrupa Devleti (mi?)
Onur HAZNEDAR
sayfa 4

Barroso: Federalleşim
Oğuz TEKİNDAŞ
sayfa 5

Çocuklara Teknolojik Kısıtlama
Gökçe ÖZSU
sayfa 7

Kan, Ter ve Gözyaşı
Esra AKGEMCI
sayfa 8

Almanya'dan Kritik Yargı Kararı
Uzay AYSEV
sayfa 9

'Kara Yazılılar'
Elâ BİLGEN
sayfa 10-11

Portre: Agatha Christie
Recep Ersel ERGE
sayfa 14-15

Cinecitta'yı İşgal Et!
Ezgi ÖZEN
sayfa 16

23 Yıl Sonra gelen Hillsborough Özrü!

Emre YÜKSEL

İngiltere’de geçtiğimiz haftalarda Avam Kamarası’nda incelenmeye başlanan rapor, bir anda eski bir meseleyi tekrar gündeme taşıdı. 1989’da oynanan Liverpool-Nottingham Forrest maçında çıkan olayları aydınlatan rapor, bir anlamda o günden bugüne devlet adına yapılan açıklamaların gerçek dışılığını kanıtlıyor. Çünkü bu zamana kadar oluşan genel kanı, olaylara Liverpool taraftarlarının neden olduğu yönündeydi. Ancak rapor, esas suçlunun polis ve sağlık ekipleri olduğunu ifşa ediyor. Bu kadar yıl sonra...

Kanlı Cumartesi

15 Nisan 1989’da İngiltere Federasyon Kupası yarı final karşılaşmasında Sheffield Wednesday takımının Hillsborough Stadı’ndaki Liverpool-Nottingham Forrest maçı, futbol sahalarında eşine az rastlanan bir olaya sahne oldu. Tamamı dolan 21 bin kişilik stada, maçın başlamasına on dakika kala stadın Leppings Lane tarafındaki kapısından Liverpool taraftarları girmeye çalıştı. Bunun üzerine tribünde izdiham yaşandı ve 96 Liverpool taraftarı stadın demir parmaklarına sıkışarak yaşamını yitirdi. Olaylarda 766 kişinin de yaralandığı açıklandı. Ancak esas sorun, olay incelenmeye başlayınca ortaya çıktı. Polis raporuna göre, olaylar-

dan aşırı alkollü ve sarhoş olan Liverpool taraftarları sorumluydu. Geçtiğimiz 23 yıl da bu rapor çerçevesinde yaklaşıldı olaylara.

Ancak ölenlerin yakınları bunun tam tersini savunuyorlardı ve haklarını aramak için bir dernek kurdular. Bu derneğin yoğun çabalarıyla olay dosyası yeniden incelenmeye başladı. 18 ay boyunca 450 bin sayfa belgeyi inceleyen parlamento alt komisyonu, 400 sayfalık bir rapor hazırladı ve bunu Avam Kamarası’na sundu. Açıklanan rapora göre, olaylardan Liverpool taraftarları değil doğrudan polis ve sağlık ekipleri sorumluydu ve eğer müdahale gecikmeseydi ölenlerin yarısı kurtarılabilirdi. Çünkü

ölen 41 kişi, tahliye işlemleri başladığında hayattaydı. Esas skandalsa, polislerin kendi ihmallerini saklamak için ifadelerini çarpıttıkları anlaşıldıktan sonra yaşandı. Rapor, polisteki 164 ifadenin ölülerden taraftarları sorumlu tutacak şekilde değiştirildiğini saptadı. Ayrıca raporda, ölenlerin ya hiç alkol almadıkları ya da çok az aldıkları belirtiliyordu. Aslında böylece olayda yaşamlarını kaybeden 96 kişi de aklanmış oldu. Bunun üzerine Başbakan David Cameron, devlet ve hükümet adına olayda hayatlarını kaybedenlerin ailelerinden özür diledi. Aileler son 23 yıl boyunca acı içindeydi. Özürün ilk nedeni, olaylarda yaşanan adaletsiz-

lik ve devletin sevdikleri insanları korumadaki acizliğiydi. Dahası, gerçeğe ulaşmak için bunca yıl beklemek zorunda kalınması ve üstelik bu sürede merhumların kendi ölülerinden sorumlu tutulmaları nedeniyle ailelere çifte adaletsizlik yaşatılmıştı Cameron’a göre. Zaten daha önce Avam Kamarası’nda konuşma yapan İşçi Partisi Liverpool Milletvekili Steve Rotheram da, hükümetin tıpkı 1972’deki “Kanlı Pazar”da askerler tarafından ateş edilerek öldürülen 13 Kuzey İrlandalı göstericiyle ilgili özür dilendiği gibi, bu “Kanlı Cumartesi” nedeniyle de özür dilemesi gerektiğini savunmuştu.

‘The Real Truth’

Yeni gelişmeler üzerine geçmişe dönük özür dileyen tek kişi David Cameron değil. 13 Eylül’deki sayısının ön sayfasını Hillsborough Raporu’na ayıran The Sun gazetesi, “The Real Truth” adıyla yayınladığı haberle, ölenlerin yakınlarından özür diledi. Çünkü gazete olayların ertesi günü yazdığı “The Truth”

adlı haberle taraftarları polise saldırmakla, ölenlerin cüzdanlarını çalıp üzerlerine işlemekle, sağlık ekiplerini dövmekle ve kurtarma çabalarını engellemekle suçlamıştı. Böylece de polisin argümanını desteklemiş oluyordu. Şimdiyse olaylı manşetin sahibi Kelvin MacKenzie de kurbanların yakın-

larından özür dileyenler kerhanına katılmış durumda: “Tamamen yanlış yönlendirilmişim. 23 yıl önce Sheffield’deki ünlü bir haber ajanı tarafından gönderilen bir metin elime tutuşturuldu. Kağıtta üst düzey bir polis memurunun statta taraftarlar hakkındaki suçlamaları yer alıyordu. Böyle bir polis me-

murunun yalan söylemeyeceğine inanmıştım. Ancak artık belgeler gösteriyor ki ‘işte gerçekler’ yerine ‘işte yalanlar’ diye başlık atsam daha doğru olurdu. Yaptıklarımı iyi niyetle yaptım ve yanlış olduğum için özür dilerim.”

Hillsborough bahanesiyle dönüşüm

Aslında Hillsborough, Liverpoollu taraftarların başına gelen ilk facia değildi. 29 Mayıs 1985’te Brüksel’in Heysel Stadı’nda Liverpool ve Juventus takımları arasında oynanan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası final maçından önce de bir facia yaşanmıştı. Maçın başlamasından önce İngiliz taraftarların Juventus taraftarlarına saldırmaları so-

nucunda oluşan panikle birlikte bir duvarın çökmesi ve taraftarların tel örgülere sıkışmaları sebebiyle 39 kişi hayatını kaybetmişti. Bunun üzerine dönemin başbakanı Margaret Thatcher işi UEFA’ya bırakmamış, İngiliz kulüplerine 5, Liverpool’a da 6 yıl uluslararası müsabakalardan men cezası vermişti. Bu olaydan 4 yıl sonra Hillsbo-

rough’da benzer olayların yaşanması da hükümeti harekete geçirmişti. Lord Taylor’ın hazırladığı “Taylor Raporu”yla İngiliz holiganizmine karşı çalışma başlatılmış ve taraftarları “ehlileştirilmeye” dönük önlemler talep edilmişti. Böylece statların mimarisi ve güvenliği tartışılır hale geldi. Sahalardan tel örgüler kaldırıldı, ayakta maç

izlenen tribünler tasfiye edildi ve koltuklar pahalılaştırılarak futbol “paralı ve nezih orta sınıfa” hitap eder hale getirildi. Kısacası, Hillsborough Faciası, futbolun endüstrileşmesi sürecinin dönüm noktalarından birisi haline geldi. Kriz fırsata çevrilmeyen bir kere, hem de besbelli ki muhtaç olunan krizin kendisi de imal edilerek...

Davanın ilk basamağı

İlk derece mahkemesindeki yargılama Haziran 2007'de başlamıştı. İddianamede öncelikle yer alan tespit, Ebu Ömer'in kaçırılmasının münferit bir eylem olmadığı şeklindeydi. İtalyan savcılar, olayın CIA tarafından yıllarca uygulanan sistemli kaçırma operasyonlarının bir parçası olduğunu belirtiyordu. İddianameye göre, 17 Şubat 2003'de Milano'da sokakta

yürürken kaçırılan Ebu Ömer, önce İtalya'nın kuzeyindeki bir ABD üssüne getirilmiş, buradan Almanya'daki Ramstein üssüne ve en son Kahire'ye götürülmüş, hiçbir yasal işleme dayanmaksızın 4 yıl burada tutulmuştu. En kötüsü de, Ebu Ömer'in kendi iddiasına göre, tam 7 ay işkenceye maruz kalmıştı: "Vahşice işkence gördüm ve işkence yapılan di-

ğer kimselerin çığlıklarını da duyabiliyordum." İddiaları değerlendiren ilk derece mahkemesi, 26'sı ABD vatandaşı olan 33 sanık hakkındaki kararını Kasım 2009'da açıkladı. 5 İtalyan ajanla 3 Amerikalı beraat etmiş, CIA Milano operasyon şefi Robert Seldon Lady 8 yıl, 21 CIA ajanıyla pilot albay 5'er yıl, 2 İtalyan ajansa suçta iştiraktan 3'er yıl hapse mah-

kûm edilmişti. Ancak, beraat kararlarına dokunmayan ilk temyiz mahkemesi, verilen cezaları yeterli görmeyerek CIA ajanlarıyla pilot albay mahkûmiyetini 7 yıla, şef Lady'ninkini de 9 yıla çıkarılmış, ayrıca Ebu Ömer'e 1 milyon Euro, karısına da 500 bin Euro tazminat ödenmesine karar vermişti.

'Mahkemeden sır saklanmaz'

19 Eylül'de davanın ikinci ve son temyiz incelemesini bitiren Yargıtay ise, yükseltilmiş hapis cezalarıyla tazminatları onaylamakla kalmadı ve ilk mahkemece beraatına karar verilen 5 İtalyan ajanın da yeniden yargılanmasına hükmetti. Eski askeri gizli servise (SISMI) 2001-2006 arasında başkanlık yapan Ge-

neral Nicolò Pollari'yle yardımcı Marco Mancini de bunlar arasında. 13'er yıl hapsi istenen iki yüksek rütbeli ajan da suçsuz olduklarını, ancak bunu ispatlayan belgelerin devlet sırrı olarak korunduğunu söylemiş, bu savunmayı kabul eden ilk derece mahkemesi de beraatlarına karar vermişti.

Savcı Armando Spataro belgeleri iddianameye eklemek istemişti aslında. Ne var ki, "terörle savaş" politikasında ABD'yi desteklediği bilinen İtalyan Hükümeti her nasılsa Ebu Ömer'in kaçırılmasıyla İtalya'nın bir ilgisi olmadığını söyleyerek davadan sıyrılmaya çalışmış, delil niteliğindeki belgeleri de devlet sırrı

olduğu gerekçesiyle paylaşmamıştı. Yargıtay ise devlet sırrı bile olsa hiçbir delilin yargıdan gizlenemeyeceğine hükmetti. ABD ajanlarıyla ilgili mahkûmiyet kararları kesinleşmiş olmakla beraber, 5 İtalyan ajan bu delillerin de değerlendirilmesi için önümüzdeki günlerde yeniden yargılanacak.

Kararın önemi

Amerikalı hükümlülerin şu an ABD'de yaşadığı tahmin ediliyor. İtalya'ya iade edilmeleri için ABD'ye resmi yazı gönderilip gönderilmeyeceği ise Adalet Bakanı'nın, diğer deyişle Hükümet'in takdirinde. Ancak iade talep edilse bile Obama yönetiminden olumlu yanıt alınması kesinlikle beklenmiyor. Kaldı ki gıyapta yargılandıkları için bazı hükümlülerin

kimliği bile doğru düzgün saptanamamış değil. 23 isimden bazılarının uydurma kod adları olma ihtimali yüksek. Bu yüzden iade süreciyle ilgili bazı hukuki problemler olabileceği söylenmekte. Kısacası, herhangi bir ABD'linin İtalya'da hapse girmesi pek olası gözüküyor. Ancak, mahkûmiyet kararları kesinleşenlerin tutuklanma riskini göze alarak Avrupa'ya

seyahat edemeyecekleri de neredeyse kesin. Ebu Ömer davasıyla ilgili nihai kararın önemi elbette kararın uygulanmasına, yani hükümlülerin hapse girmesine bağlı değil. Kararın varlığı bile başlı başına olağanüstü bir gelişme. Ne de olsa kanunlara ve uluslararası hukuka aykırı olduğu yönünde yaygın kanı olan CIA faaliyetleri dünyada ve Avrupa'

da ilk kez bir ülkenin en üst düzey temyiz mahkemesi tarafından tespit edilmiş durumda. Üstelik, İtalyan Yargıtay'ın 19 Eylül 2012 tarihli kararı Avrupa'daki diğer ulusal yargı sistemleri için de emsal teşkil eder ve savcılar hareketine geçirebilirse, ilerleyen yıllarda CIA aleyhine daha pek çok dava açılması mümkün olabilir.

Katalonya: Yeni Avrupa Devleti (mi?)

Onur HAZNEDAR

Eylül, İspanya açısından oldukça hareketli geçti. Zaten Euro Krizi'yle başı bir hayli dertte olan İspanya, tarihler 11 Eylül 2012'yi gösterdiğinde hiç beklenmedik bir durumla karşılaştı. Sarı kırmızı bayraklar taşıyan milyonlarca insan Barcelona sokaklarında ve tek bir istekleri

vardı: "Tam bağımsız Katalonya". Her ne kadar 11 Eylül'ün Katalanlar açısından milli bayram olması sebebiyle bazı gösterilerin yapılacağı önceden biliniyor olsa da, bu denli geniş bir katılımın olacağı herhalde pek tahmin edilmiyordu. Bu durumun daha can alıcı nokta-

sıysa, Katalanların belki de ilk defa bağımsızlık isteklerini bu kadar açık ve çoğulcu bir şekilde ifade etmesiydi. Ancak tüm bunlara rağmen Katalanların ayrı bir devlet kurabilecekleri konusundaki şüpheler de tam olarak kalkmış gözüküyor. Kimilerine göreyse bu olaylar aslında

bir blöf. Amaçsa, ekonomik krizden derin bir şekilde etkilenen Katalonya özerk yönetiminin amacı da Madrid'le vergi gelirleri konusunda yapmak istediği imtiyazlı anlaşmaya zemin hazırlamak.

Katalonya'da 11 Eylül

Barcelona'nın 300 sene önce kuşatılması dolayısıyla Katalanların milli bayramı kabul edilen 11 Eylül'de yaklaşık 1.5 milyon Katalan Barcelona sokaklarına indi ve ellerinde Avrupa'nın en eskile-

rinden olan Katalonya bayrağını taşıyarak Madrid'e bağımsızlık çağrısında bulundu. Katalonya Özerk Yönetimi Başkanı Artur Mas, gösterilere katılmasa da eylem öncesi verdiği demeçlerle hare-

ketin arkasında olduğunun sinyalini verdi: "Yarın birçok vatandaşımız Barcelona'da gösteri düzenleyecek. Kalbim sizinle olacak çünkü sonuçta ister mali özerklik talebiniz olsun veya kendi devle-

tiniz, barışçıl ve demokratik bir ulus olarak onurumuza saygı hep bir yöne çıkar: Katalonya için daha fazla adalet ve özgürlük."

Asıl istek mali özerklik

Aslına bakılırsa, Katalanların temel isteği mali özerkliğe sahip bir bölge olmak; tıpkı Bask bölgesinde olduğu gibi. Her ne kadar Katalonya İspanya'nın en zengin özerk bölgesi -Portekiz'den bile zengin- olsa da, Euro krizinden oldukça etkilenmiş gözüküyor. Zira geçtiğimiz aylarda merkezi hükümetten 5 milyar Euro'luk finansal yardım talebinde bulunması da

bunun açık bir göstergesi. Ayrıca 700 bine yakın Katalan da işsiz durumda. Hal böyle olunca toplumda merkezi hükümete karşı bir tavır alma durumu gözleniyor. Katalanlara göre tek suçlu Madrid yönetimi. Çünkü çoğu Katalan'a göre merkezi hükümete verilen vergilerin çok az bir kısmı kendilerine geri geliyor. Bu nedenle de mali bağımsızlık talep edilerek vergileri-

ni kendileri toplamak istiyorlar. Göstericilerin verdikleri demeçler de bunu doğrular nitelikte: "Kendimize ait bir dilimiz var, kültürümüz var. Avrupa'ya dâhil bir ülke olmak istiyoruz, bütün gelirin burada kalmasını istiyoruz. Sabrımız taşmak üzere, artık yeter." Ancak gösterilerin düzenleyicilerinden ve Katalonya Millet Meclisi üyelerinden Fer-

ran Civit de, Euronews ile yaptığı özel röportajda, mali özerkliğin gerçekleşmesinin pek mümkün olmadığını ifade ediyor ve bu çerçevede daha ötesine işaret ediyor: "Madrid hükümetiyle imtiyazlı bir vergi anlaşması yapılması neredeyse imkânsiz. Oysa İspanyol Devleti'nden ayrılmak daha gerçekçi ve kolay bir çözüm."

Gerçekte ne kadar mümkün?

Barcelona'nın El Periodico de Catalunya gazetesinde geçtiğimiz ay yayınlanan bir ankete göre, görüşlerine başvurulmuş Katalanların yüzde 49.5'i bağımsızlık talep ederken, İspanya'ya bağlı kalmak isteyenler yüzde 49 oranında. Yani bugün bir referandum yapılırsa çıkacak sonucun tam bağımsızlık yönünde olacağı kesin değil. Ayrıca Katalan toplumuna baktığımızda farklı etnik toplulukların varlığını sürdürdüğünü görüyoruz. 7.5 milyonluk bir nüfusa sahip Katalonya'nın yüzde 40'ı İspanyol göçmeni. Yani Katalan olsalar da hala İspanya'yla güçlü ailevi ilişkilere sahipler. Bölgenin yüzde 14'ünden fazlasıysa (yaklaşık 1 milyona tekabül ediyor) diğer AB ülkelerinden gelenler,

Latin Amerikalılar, Faslılar, Pakistanlılar ve Çinlilerden oluşuyor. Bu kesim de İspanya'dan ayrılma fikrine pek sıcak bakmıyor. Hal böyle olunca tam olarak bağımsızlığın gerçekleşmesi de yakın zamanda pek mümkün gözüküyor. Ancak tam bağımsızlık talep edenleri de küçümsememek gerekiyor. Ekonomik krizin başladığı tarih olan 2008'den bu yana yapılan anketlerle bugünkü durum karşılaştırıldığında, tam bağımsızlık talep edenlerin oranlarının her geçen gün arttığı hatta 2008'deki oranların bugün ikiye katlandığı gözleniyor. Madrid yönetiminin bu olaylara karşı sergilediği tutumsa, bekleneceği gibi negatif yönde bir seyir izliyor. Başba-

kan Mariano Rajoy, ülke ekonomisinde beşte birine teka-bül eden Katalan bölgesini doğal olarak kaybetmek istemiyor; özellikle de bu kriz ortamında. Bu nedenle de Katalanların mali özerklik ve tam bağımsızlık gibi taleplerine pek sıcak bakmıyor, zaten bakması da pek mümkün gözüküyor. Zira Rajoy, mali özerkliğin ekonomik krizin çözülmesine herhangi bir katkı sağlayacağına da pek inanmıyor. Sonuç olarak ekonomik krizden derin bir şekilde etkilenen Katalanlar, yaptıkları gösterilerde bağımsızlık talep ederek ve bunda da bir hayli etkili olarak başarılı bir performans göstermişe benziyor. Her ne kadar bu isteğin bugün gerçekleşmesi pek mümkün olmasa da, bu güç-

lü talep Madrid karşısında Başkan Mas'ın elini kuvvetlendiriyor. Zaten çoğu anliste göre Başkan Mas'ın temel hedefinin mali özerklik olduğu ve gösterilere katılmayarak tam bağımsızlık yanlısı olmadığını gösterdiği de söyleniyor. Belki bu saptama doğru olabilir; ama Mas konjonktürü ve halkın isteklerini iyi okuyarak şimdilik Madrid karşısında iyi bir politikacı izlenimi veriyor. Ancak Katalanların Madrid'den istediği mali özerkliği bu kriz ortamında alması da pek mümkün gözüküyor. Hal böyle olunca bize düşen de önümüzdeki süreçte yaşanacakları merakla beklemek oluyor.

Barroso: Federalleşim

Oğuz TEKİNDAS

Klasik uluslararası örgütlenmelerden farklı olarak üye devletlerin egemenliklerinin belirli kısmını bir üst otoriteye devretmesi bakımından adeta devletimsi bir yapıda olan AB, bu özelliğini geliştirerek gündendünya devlet olma yolunda ilerlemesi yönünde bir beklentiye de muhatap. Daha önceleri de benzer biçimde gündeme gelen birliğin federasyonu benzeri bir yapıya dönüşmesi fikri, bu kez de AB'nin yürütme organı Avrupa Komisyonu'nun Portekizli Başkanı Jose Manuel Barroso tarafından dile getirildi. Barroso, yeni yasama döneminde yaptığı ilk konuşmada, mevcut ekonomik bunalımdan kurtulması ve kimlik krizi sorununu aşabilmesi için AB'nin bir ulusdevletler federasyonuna dönüşmesinin artık mecburi hale geldiğini söyledi. AB Parlamentosu Genel Kurulu'nda konuşan Barroso, bu doğrultuda birliğin yapısının reforme edilebilmesi için ayrıca yeni bir AB antlaşmasının yapılması gerektiğini de savundu. Üye ülkelerin karşı karşıya olduğu sorunlara ve özellikle de gençler arasında işsizlik oranının yüksek oluşuna değinen Barroso, devletlerin bu sorunları fevri şekilde, kendi başlarına çözemeyecekleri için yapılan çalışmalarını gerçekçi bulmadığını ifade etti. Barroso'ya göre, gerçekçi davranılması, yani üyelerin yaşanan sorunları çözmek için ortak hareket etmesi halinde Birlik ilerleyerek gelişip büyüyecek ve artan aşırı milliyetçi hareketler sorunu da "Avrupa Vatandaşlığı" olmakla çözülebilecek. Ay-

rica, Birlik içinde finansal ve parasal sistemin daha da derinleşmesi AB'ye yarar sağlayacak. Buysa bankacılık alanında denetim yapacak tek bir kurum olmasına bağlı -ki böylece karşılaşılan ekonomik sıkıntılar da daha kolay aşılabilecek. Temelleri Soğuk Savaşın başında, 1951'de Avrupa Kömür ve Çelik Birliği'yle atılan AB, bu dönemde siyasi amaçlar gütsede, esasında 2. Dünya Savaşı'nın neredeyse yok ettiği Avrupa ekonomisini tekrardan düzeltmek için ekonomik temelli çıkarlar gözetilerek kurulmuş bir yapılanma. Örgütün esas amacıysa gümrük duvarlarını aşamalı olarak kaldırarak mal ve hizmet dolaşımının serbestçe yapılmasını sağlamak. Bu hedef gerçekleştirilince yapılanma somut siyasi boyutlar da kazanmaya başladı ve bu çerçevede imzalanan en önemli antlaşmalardan olan 1992 Maastricht Antlaşması'yla Avrupa vatandaşlığı kavramı ve dış politikada birlikte hareket etme gibi fikirler benimsendi. Birliğin yapısındaki son önemli düzenlemeysse 2007'de imzalanarak 2009'da yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması oldu. Tarihçesi incelendiğinde, Birliğin kurulduğu dönemde belirlendiği amaçlarla sınırlı kalmadığı, bunların çok ötesinde kendisine yeni hedefler çizerek bu doğrultuda birliği daha da güçlendirecek politikalar izlediği görülür. Bu politikalarından en önemlisi, derinleşme (deeping) diye adlandırılan ve üye ülkeler arasındaki ekonomik ve ticari

ilişkileri yani entegrasyonu artıran düzenlemeler oldu. Derinleşmeyle Birlik adeta devletin kurumsallığını andıran bir yapıya dönüştü. Bu nedenle kimi uzmanların zaman zaman savunduğu Avrupa Birleşik Devletleri kavramı da AB'nin nihai hedefi olarak gösterilebildi. Bu iddiaya dayanak olaraksa örgütün mali ve idari alanlarda izlediği politikalar öne sürüldü. Devletin en önemli simgesi ve ekonomiyi kontrol etme aracı olan para birimini de ortaklaştırılarak 1 Ocak 2002'den itibaren Euro'ya geçildi. Başta İngiltere olmak üzere üyelerden bazıları Euro'ya geçmekte dirense de, AB ekonomik alanda en önemli derinleşme hamlesini böylece gerçekleştirmiş oldu. Ardından ikinci bir derinleşme hamlesi idari alanda, devletlerin kurumsal örgütlenmesini sağlayan anayasa ortak hale getirilerek yani AB Anayasası hazırlanarak gerçekleştirilmek istendi. Fakat 2004'te üyelerin onayına sunulan AB Anayasası tasarısı, Fransa ve Hollanda'da iç hukukları gereği yapılan referandumda reddedilerek yürürlüğe giremedi. Örgüt kendisine derinleşmenin yanında bir diğer amaç olarak da genişleme (enlargement) yani Birliğe yeni ülkeleri dâhil ederek coğrafi bakımdan büyümeyi belirlemiştir. Fransa, Almanya, İtalya ve Benelux devletlerinin bir araya gelmesiyle altı devlet tarafından kurulan Birlik, günümüze kadar çeşitli genişleme hamleleriyle üye sayısını son olarak Romanya ve Bulgaristan'ın da katılma-

sıyla 27'ye yükseltmiş durumda. Ayrıca AB'ye katılmayı bekleyen Türkiye, Hırvatistan, Makedonya, İzlanda ve Karadağ'la da müzakereler devam etmekte. AB, Birliğe yeni katılacak ülkelerden 1993'te kabul edilen Kopenhag Kriterleri yükümlülüklerini yerine getirmeleri bekliyor. Son genişlemelerle birlikte nüfusu yarım milyarı aşan Birlik, şimdilik yaşanan ekonomik ve toplumsal sorunların etkisiyle genişlemeyi ikinci plana atarak daha çok derinleşmeye daha doğrusu derinleşmeyi ayakta ve sağlam tutmaya önem veriyor. Nitekim Barroso'nun yaptığı açıklamada derinleşmeyle ilgili sorunların şu konjonktürde çok daha ön planda olduğunu gösteriyor. Ancak Barroso'nun öne sürdüğü ulusdevletler federasyonu fikrini destekleyenler olduğu gibi bu türden yaklaşımlara aşırı tepki göstererek itiraz edenler de bulunmaktadır. Buna göre, AB'nin Avrupa Birleşik Devletleri diye bir federatif yapıya dönüşmesi halinde üye devletlerde demokrasinin sonu gelebilir. Nitekim Avrupa Parlamentosu içinde bazı parlamenterler de bir araya gelerek bu yönde faaliyetler yürütmekte. AB, federasyona dönüşür mü yoksa mevcut durumuyla yapısını devam ettirir mi bilinmez ama federasyonculara göre 13 küçük koloni devletinin birleşmesiyle kurulan ve şu anda dünyanın en güçlü ekonomisi ve askeri gücüne sahip olan ABD karşılığında örnek olarak duruyor.

İntihara Meyilli Nesiller?

Aysun ÜNAL

Enflasyon, işsizlik gibi sorunların yanında bir de intihar vakaları son zamanlarda İngiltere’de artan trendler arasında. Yapılan son araştırmalara göre, orta yaşlı erkeklerin intihar oranları artmakta. İşin daha da ilginç, Samaritanlar adlı bir yardım kuruluşunun yürüttüğü araştırmalar, 1960’larda ve 1970’lerde doğan erkeklerin intihara çok daha meyilli olduğunu göstermekte.

İntihara meyilli insanlara yardım etme amacıyla kurulan Samaritanlar, aynı zamanda intihara yönelik farkındalığı da artırmayı amaçlıyor. Fakat son zamanlarda görülen artış bu problemin sadece yardım kuruluşlarıyla değil, devlet desteğiyle üstesinden gelinebileceğini göstermektedir. Bunun altında yatan büyük nedeninse erkeğin toplumdaki rolünden kaynak-

landığı dile getirilmekte.

İngiltere, uzun yıllar boyunca genç nesildeki ve orta yaş üstündeki intihar eğilimini yok etmekle uğraşmıştı. Uzun yıllar verilen uğraşlarla bu yaş gruplarındaki intihar eğilimi azalma göstermişti; fakat şimdiye orta yaş grubundaki eğilimler artış göstermekte. Şu an da bu gruptaki eğilim şimdiye kadarki en yüksek seviyesine ulaşmış durumda. Stirling Üniversitesi’nden Prof. Dr. Rory O’Connor, bu yaş grupları arasındaki eğilim değişmelerini yaşanmaya bağlamakta. Yani bu durumda gençken intihar eğilimine sahip bir İngiliz, orta yaşa geldiğinde de aynı eğilimi korumakta. Böylece arkadan gelen genç nesilde intihar eğilimi olmazken, yaşlanan bir önceki nesil yine eğilim taşıyan grubu oluşturmakta. Connor’a gö-

re, bundan yirmi yıl önce erkeğin toplumdaki rolü veya topluma katkısı göz önünde bulundurulduğunda bir erkekten beklentiler oldukça yüksekti. Şimdiyse, her ne kadar yaşam şartları geçmişteki seviyesinden bir nebze daha makul olsa da, erkek rolünün kadın rolüne göre eşitsiz bir durumda olduğu gözlemlenmektedir. Buna göre, ülkede gittikçe kötüleşen ekonomik şartlar da göz önünde bulundurulduğunda, toplumsal rollerde erkek daha büyük sorumluluklar altında ezilebilmekte ve bu da artan intihar oranlarının esas nedenini teşkil etmekte.

Bir diğer neden de toplumdaki zengin kesimle fakir kesim arasındaki farkın gittikçe artması ve bunun da ekonomik anlamda yoksun olan kesimin intihara daha meyilli olmasını doğurması. Araştır-

malara göre bu nesil sert ve sessiz babalarla üretici ve yaratıcı çocukları arasında kalmış bir tampon nesil ve toplumdaki hızlı değişimle başa çıkmak zorunda. Bu bakımdan da değişime ayak uyduramayanlar toplumdaki zayıf halkayı oluşturmaktadır.

Araştırmacılar bu sorunun ancak devlet desteğiyle çözülebileceğini, sadece yardım kuruluşlarının çabalarıyla etkili sonuç alınamayacağını savunmakta. Erkeklerin kadınlara kıyasla kendi sorunlarından daha az bahsetmeleri sorunun çözümünü zorlaştırır gibi görünmekte ve bu nedenle erkeklere hitap edebilecek yeni terapi tekniklerine ihtiyaç duyulmaktadır. İngiltere Sağlık Bakanlığı’ysa bu sorun üzerine gerekli çalışmalarını yapıp çözüm bulunacağından emin gözükmemekte.

ATAUM

e-bülten

İletişim

Adres: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)

Cemal Gürsel Caddesi, 06590 Cebeci, Ankara

Telefon: 0 (312) 362 07 62

Faks: 0 (312) 320 50 61

Web: www.ataum.ankara.edu.tr/ebulden

E-posta: ataum@education.ankara.edu.tr

Editör: Erdem DENK

Tasarım: Turan BACI-Erdem DENK

* Yazılarınızla katkıda bulunmak için denk@ankara.edu.tr adresine email atabilirsiniz.

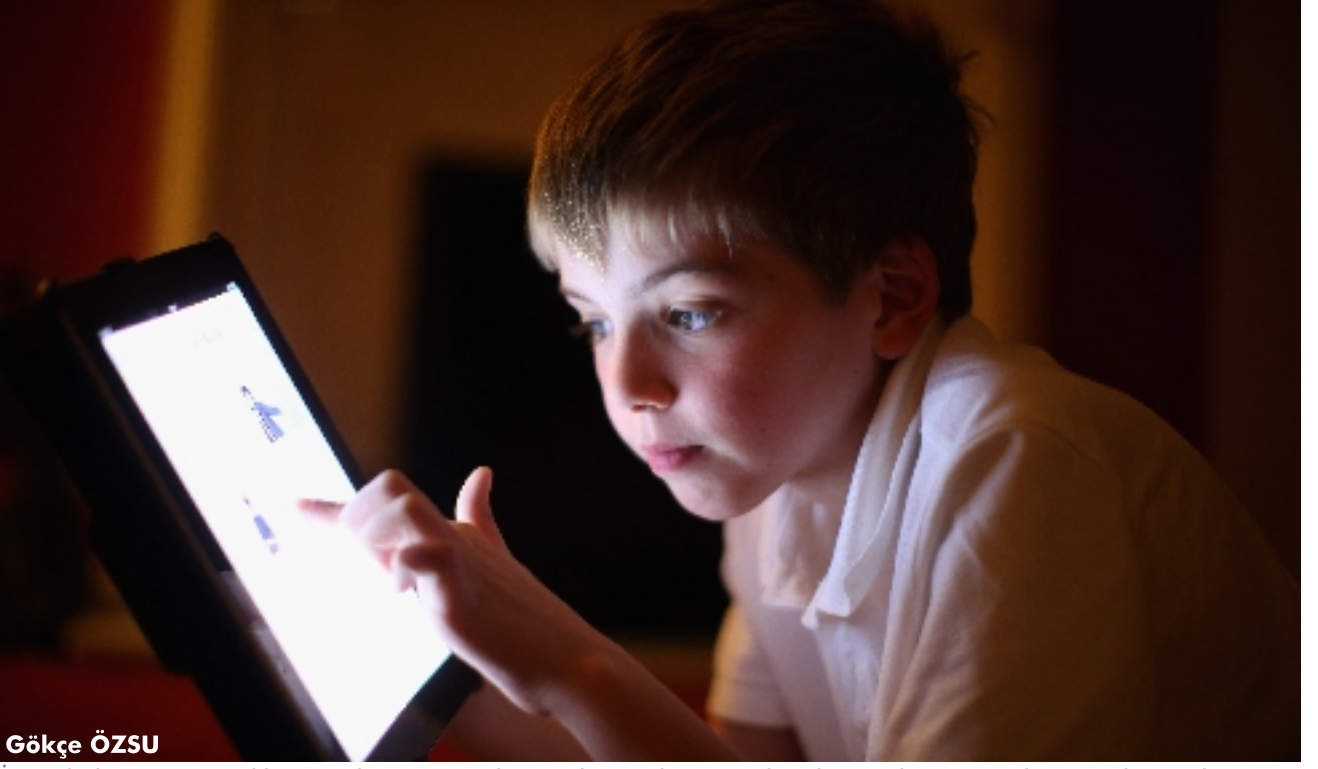
* ATAUM E-Bülten’de yer alan yazılar ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. ATAUM’un resmi görüşü değildir.

* Bu e-bülten içinde yer alan özel kullanım lisanslı tüm yazı ve görsellerin bütün hakları ATAUM’a aittir.

* Bu e-bülten, kaynak gösterilerek kopyalanabilir, dağıtılabilir, basılabilir.

Sahibi: ATAUM adına Çağrı ERHAN • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Erdem DENK • **Yayın Türü:** Süreli (Aylık) • **Basım Yeri:** Hermes Ofset Ltd. Şti., Kazım Karabekir Cad. Murat Çarşısı 39/16 İskitler/ANKARA Tel: 0(312) 341 01 97 • **Basım Tarihi:** 10.10.2012

Çocuklara Teknolojik Kısıtlama

Gökçe ÖZSU

İsveç hükümeti, "çocukların bilinçsiz harcama yapmalarının önüne geçmek için akıllı telefonlarla ulaşılabilen kredileri limitleme yoluna gidiyor. Bunun için ailelerinin kredi kartlarıyla akıllı telefonlar üzerinden yapılan harcamalara kota konması gündemde. Ana gerekçeye göre, geleceğin yatırımcısı/işgücü ve vergi mükellefi olacak çocukların, erken yaşlardan itibaren kredi kullanabiliyor olması verimlilik problemini gündeme getiriyor. Zira ilgili harcamaların "bilinçli" bir şekilde mi yoksa "bilinçsizce" mi kullanıldığı çok önemli. Nitekim Tüketici İşleri Bakanlığı'na bağımsız bir kuruluş tarafından sunulan rapora göre, akıllı telefonlarla ulaşılabilen krediler "bilinçsizce" kullanılıyor ve bunun uzun vadede aile ve ülke ekonomisine ciddi zararlar vermesi olası.

Akıllı telefonlarla satın alınabilen ve telefon faturaları aracılığıyla da geri ödenebilen kredilerin çocuklar tarafından da kullanılıyor olması öncelikle telefon faturalarını ve kredi kartı ekstrelerini, hemen akabindeyse devlete ödenen vergileri şişiriyor. Şişmesinde bir sakınca yok gibi gözükse de, hane halkı refahını aşacak düzeyde gelen "hizmet bedelleri", tüketici davranışları bakımından ailelerin bir dizi harcama stratejisi belirlemesini gerektiriyor. Neyse ki, bankalar devlet gibi kredilere hemen kota koyma yoluna gitmek yerine çeşitli eğitim kurumlarıyla anlaşmalı bir şekilde tüketici kredilerinin kullanımıyla ilgili bir dizi kurs programı yürütüyor!

Tüketimin son derece "boşlandı" 2000'ler dünyasında "bilinçli tüketim toplumu" olarak bilinen ülkelerin başında gelen İsveç'teki yeni tartışmalar, popüler teknolojik ürünlerin kitleselleşmesi sonucu oluşan ekonomik zararın etrafında yoğunlaşıyor. Zira bilinçsiz teknoloji kullanımının -psikolojik etkisi bir yana- ciddi ekonomik etkileri var. Öncelikle, sosyal refah seviyesinin likit bakımından değil de kredi olanaklarıyla yükselmesiyle, yeni piyasaya sürülen ürünlere ve yeni yürürlüğe giren "taksitlendirme seçenekleri"ne ulaşım artık son derece kolay. Bu bakımdan piyasaya sürülen "popüler teknolojik ürünler" in çocuklar tarafından talep edilmesi artık son derece sıradan. Buysa, her ne kadar üretimin arttırılabilmesinin post-modern bir yolu olsa da (tüket ki üretebilesin!), ciddi sosyo-ekonomik sorunlara kapıyı aralıyor. Zira bu tarz tüketim mallarının bilinçsizce kullanımından dolayı üretime beklenildiği kadar katkı verilememesi bir yana, geleceğin üretici beyinlerinin "bilinçsizliğe" alışmaları ve bunu neredeyse hiçbir zaman kıramayacak olmaları, uzun vadede ekonomik bakımdan da göz ardı edilemez olumsuzluklar içeriyor.

Bahsedilen post-modern yol, üretimi zincir halinde ilerleyen tek bir stratejiyle sektöre uğrattıyor. Normal şartlar altında üretimi teşvik amacıyla banka ve diğer finansal kurumların sağladıkları kredi olanakları, Soğuk Savaş'ın son çeyreğinden beri tüketimi teşvik ediyor. Örneğin, bankadan çekilen krediyle

bir işyeri kurulması olağan-ken, günümüzün dünyasında o işyerinin ürettiği bir malı/hizmeti satın almak daha olağan hale gelmiş durumda. Kredilerin bu denli gündelik amaçlarla bile kullanılması, bunların herkes tarafından tek "click"le ulaşılabilirliğini gerektiriyor. Dolayısıyla artık çocuklar bile aileleri ya da kendileri için açılmış hesapların limitlerini telefon üzerinden oldukça rahat bir şekilde doldurabiliyor. Yani aileler ve/veya çocuklar, fast food restoranlarından çocuk menüsü alır gibi "çocuk tüketim harcamaları" için kredilerden faydalanabiliyor. Nihayetindeyse, çocuklar da kredi kullanma bakımından belirli bir bilince sahip olmadıkları için, aile bütçeleri zarar görüyor ve bu da finans piyasasındaki aksaklıklar doğurup ülke ekonomisine zarar veriyor. Özetle, bankaların çocuklar için ailelere sundukları krediler ve bu kredilerle alınan teknolojik ürünlerin kredilere endekslenmesiyle, kolay ve aşırı kredi kullanımının üretimi sektöre uğratma süreci tamamlanıyor.

Devlet eliyle ekonomik verimliliği önemli ölçüde sağlanan İsveç piyasasında tüketim çılgınlığı çok da yaygın değil. Hane halklarının, popüler teknolojik ürünleri gündelik hayat içerisinde çok yaygın bir biçimde kullanıyor olmasına rağmen bu konuda üçüncü dünya ülkeleriyle kıyaslanamayacak ölçüde bir bilinç düzeyine sahip oldukları bilinen bir şey. Ancak 2000'lerin tüketim bombardımanı altında bireylerin ve ailelerin bu "bilinci" koru-

maları zor gibi gözüküyor. Bu bakımdan teknolojiyle doğdukları günden itibaren haşır neşir olan çocukların bu imkanı en azından kendi bütçeleri ölçüsünde kullanabilmeleri çok önemli. Bu konuda ince bir çizgi de var aslında: Tüketim eğiliminin yönlendirilmesi mevzusunda bir takım kısıtlamalara gidilmesi ya da kullanım miktarına çeşitli kotalar konması, bireylerin özel hayatlarındaki teknoloji kullanımının kısıtlanması anlamına gelmiyor. Elbette ki bu konuda birtakım gerçekten haklı endişeler var. Çocukların sınırsız bir dünyada birtakım sınırlara mağruz kalmaları hiç de hoş bir durum değil, ancak bu sınırsız dünyanın da birtakım kullanım klavuzlarına ihtiyaç duyduğu da aşikâr.

Tıpkı teknoloji kullanımını kadar popülerleşmesi sebebiyle kredi satışları artık çocuklar tarafından çok kolay bir biçimde kullanılıyor. Çocukların bu tarz ürünleri bu kadar kolay ve gündelik hayata endeksli bir biçimde kullanmalarının ortaya çıkaracağı aksaklıklar, birey ve aile bütçelerini sarsması bir yana, piyasada yaratacağı etkisizlikle doğrudan ülke ekonomisine de zarar getirebilecek durumda. Bu bakımdan, İsveç gibi ekonominin yönlendirilmesini büyük ölçüde üstlenen devletin hükümet eliyle bu tarz meselelerde önlem alması gayet normal. Yine de bu tarz önlemlerin kişilerin ve ailelerin bütçelerini nasıl yönetmeleri gerektiği ölçüsünden taşması ihtimali, ciddi bir endişe kaynağı.

Kan, Ter ve Gözyaşı

Esra AKGEMCI

Ab'nin 2014-2020 dönemine ait bütçe görüşmeleri devam ederken, Almanya'dan yine üye ülkelerin tepkisini çekecek bir teklif geldi. Harcamaya yönelik düzenlemelerin krizden önceki haline getirilmesini isteyen Berlin Hükümeti, Yunanistan, İrlanda ve Portekiz gibi kurtarma fonlarından yararlanan ülkeler için yapılan "ekstra harcamalara" da son vermek istiyor.

Çok Yıllı Mali Çerçeve (Multi-annual Financial Framework) adını taşıyan yeni AB bütçesi, AB ekonomisinin krizle mücadele ettiği şu günlerde, harcamaların ve gelirlerin yeniden yapılandırılması ve doğru yönlendirilmesi açısından kritik öneme

Borçlu ülkelere para yok!

Hâlihazırda AB destekli projelerden yararlanmak isteyen ülkelerin projenin en az yüzde 15'ini kendi bütçelerinden karşılamaları gerekiyor. Avrupa Komisyonu, geçtiğimiz yıl, Yunanistan, İrlanda, Portekiz, Romanya ve Macaristan gibi ülkelere yardım etmek için bu oranların düşürülmesine karar vermişti. Komisyon'un son mali çerçeve önerisiyse, gerekirse AB'nin payının yüzde 95'e kadar çıkabilmesini öngörüyor. Alman raporuyorsa, yeni mali çerçevede finansmanla ilgili kuralların kriz öncesi duruma döndürülmesini ve "sadece yeterli seviyede finansman sağlayabilen ülkelerin projelerinin garanti altına alınması gerektiğini" belirtiyor. Ayrıca rapor, AB fonlarına erişimi zorlaştıran yeni düzenlemeleri de gündeme getiriyor. Maastricht Kriterleri'

sahip. Avrupa Komisyonu'nun 29 Haziran 2011'de sunduğu Çok Yıllı Mali Çerçeve önerisinin, 2013'ün sonuna kadar nihai halini alması bekleniyor. Dolayısıyla, bütçe önerileri gerek Avrupa Parlamentosu ve Konsey'de gerekse de AB zirve ve toplantılarında sıkça tartışılmaya devam ediyor.

2014-2020 dönemini kapsayan ve 1.15 trilyon Euro tutarında olan yeni mali çerçeve önerisi, baştan sona tartışmalarla dolu. Öyle ki, bütçenin tutarı konusunda bile anlaşmazlıklar sürüyor. 1 trilyonluk bütçeyi AB için "çok fazla" bulanlar olduğu kadar, yetersiz bulanlar da var. Zira 2007-2013 yıllarını kapsayan mevcut mali çerçeve

ne göre geçerli olan yüzde 3'lük bütçe açığı sınırı konusunda daha fazla yaptırım uygulanması, "Mali Birlik Paketi"ni hazırlayan Berlin ve Paris hükümetlerinin zaten uzun zamandır gündemlerini işgal eden bir konuydu. Zira şu anda tam 19 üye ülke bu kriterleri yerine getiremiyor. AB ülkelerinin bütçelerine çeki düzen vermek isteyen Almanya, son raporuyla yeni mali çerçeve kapsamındaki bütün fonların, özellikle de mali ve ekonomik yükümlülüklerini yerine getiremeyen ve Avrupa İstikrar Mekanizması'nın (ESM) gerektirdiği şartları karşılamayan ülkelerin durumlarının dikkate alınarak kullanılmasını ve belli koşulların göz önünde bulundurulmasını istiyor. Raporda bunun için şöyle bir mekanizma öngörülmüş: Fonlama başlamadan önce o ülkeyle ilgili

ve 976 milyar Euro iken, yüzde 5'lik bir artışla bir sonraki 7 yıllık dönem için 1 trilyon Euro'yu aşmış durumda ve bu artış oranı geçen dönemin yüzde 2'lik ortalama enflasyon oranının çok üzerinde. Bu sebeple Alman Devlet Bakanı Michael Link, bütçenin 100 milyar Euro düşürülmesini talep etmişti. Diğer yandan kurtarma fonları ve borçlu ülkeler için yapılan harcamalar 1 trilyonluk bir bütçeyi bile sarsacak potansiyele sahip olarak görülüyor ve bu yüzden normalin iki katından fazla bir artış bile bazı kesimleri tatmin etmiyor. Bütçeyle ilgili son tartışmasa, geçtiğimiz günlerde Lefkoşa'da yapılan Avrupa İşleri Bakanları toplantısında gün-

deme geldi. Alman diplomatlar toplantıya "daha iyi harcama yoluyla daha çok büyüme" adını taşıyan altı sayfalık bir rapor sundu. EurActiv haber portalının ulaştığı rapora göre Almanya'nın "daha iyi harcama" modeli, para sıkıntısı çeken ülkelerin AB fonlarına erişimini kısıtlayıcı bir dizi engel öngörüyor. Rapor, kısa sürede diğer ülkelerin büyük tepkisini çekti, hatta bir diplomat, raporun "kan, ter ve gözyaşı"ndan başka bir şey olmadığını ileri sürdü. Peki Almanya'nın bütçe tasarısı, borçlu ülkeler için gerçekten bu kadar acımasız koşullar mı dayatıyor?

daha çok değerlendirme yapmak gerekebilir ve ön değerlendirme yapmak için Komisyon, proje düzeyinde kurumsallaşmaya gidebilir. Böylece öngörülen şartlar sağlanmazsa, fonun geri çekilmesini temin edebilmek için bir zemin de oluşmuş olur. Yaptırımlar bu kadar da değil. Ayrıca AB kurumları, koşullar yerine getirilmediğinde, fonların dondurulmasını sağlayacak yetkilerle donatılmalı, Komisyon'a bu gibi durumlarda müdahale edebilmesi için daha geniş olanaklar sağlanmalı ve sorun çıktığında fonların yeniden dağıtılması konusunda Konsey sorumluluk almalı. Hatta Komisyon, ülkelerle ilgili düzenli raporlar hazırlayarak her yıl AB fonlarında hedefin tutturulması için katkıda bulunmalı. Bunun yanı sıra, Avrupa Yolsuzlukla Mücadele

Ofisi'ne (OLAF) da bu konuda önemli bir rol düşüyor ve projelerin değerlendirilmesi sürecinde OLAF'ın da aktif bir şekilde katkıda bulunması bekleniyor. Berlin'in geliştirdiği sisteme göre, "dış oyuncuları" olarak tanımlanan akademik çevrelerden ve sivil toplum kuruluşlarından uzmanlar da proje değerlendirmelerine yardımcı olmalı, katkı sunmalı.

Kısacası, Almanya'nın "daha iyi harcama" planı, zaten zor durumda olan ve uymaya çalıştıkları "mali disiplin" altında ezilen ülkelerin AB fonlarından yararlanmasını pratikte imkânsız hale getiriyor. Almanya'nın bütçe tasarısı, cevap bekleyen birçok soru bir yana, ülkenin kriz yönetimi sürecinde Birlik içindeki dominant rolünü ve otoriter tavrını değiştirmeyeceğini de açıkça gözler önüne seriyor.

Almanya'dan Kritik Yargı Kararı

Uzay AYSEV

12 Eylül 2012, AB tarihinin belki de en önemli günlerinden biri olarak hafızalara kazınmaya namzet. Zira Alman Anayasa Mahkemesi'nin Avrupa İstikrar Mekanizması (European Stability Mechanism-ESM) ve Mali İstikrar Anlaşması'yla ilgili aldığı olumlu karar, Avrupa başkentlerinde ve finansal piyasalarda büyük bir rahatlama yarattı. ESM finansal piyasalardan borç almakta zorlanan Euro bölgesi hükümetlerine fon sağlamayı amaçlayan, Mali İstikrar Anlaşması bu ülkelerin bütçe açıklarını kontrol altına almak için bir takım sınırlamalar öngörüyor. Sivil Toplum Örgütü "Mehr Demokratie" ile muhalif Sol Parti'nin (Die Linke) Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı ve 37 bin Alman vatandaş tarafından imzalanan bir dilekçeyle desteklenen ESM ve Mali İstikrar Anlaşması karşıtı başvurunun çıkış noktası da tam olarak bu.

Alman tarihinde yapılan en kapsamlı anayasal şikâyet olarak tarihe geçen başvurunun ana talebi, ESM ve Mali İstikrar Anlaşması'yla ilgili kararın referandum yoluyla verilmesi yönündeydi. Anayasa Mahkemesi, verdiği kararda, Alman parlamentosu tarafından hâlihazırda onaylanmış olan ESM ve Mali İstikrar Anlaşması'nın "büyük ihtimalle" anayasayı ihlal etmediğine ve bu sebeple de Cumhurbaşkanı Joachim Gauck tarafından onaylanabileceğine hükmetti. Mahkeme, bu hükme bağlı olarak, anlaşmaların onaylanmasını iki şarta bağladı. Bunlardan ilki Almanya'nın fona yapacağı 190 milyar Euro'luk katkının parlamento onayı olmadan arttırılamayacağı konusundaki gerekli yasal önlemlerin alınması şartı.

İkincisiyse, fonla ilgili gizli kalacağı konusunda üzerinde anlaşmaya varılan bilgilerin Alman milletvekilleriyle paylaşılmasıydı. Bu iki şarta da razı olan Alman hükümeti açısından mahkeme verebileceği en iyi kararı vermiş gibi görünüyor.

İlginç bir şekilde ESM'yle ilgili endişeler politik spektrumun hem sağında hem de solunda temsil buldu. Hükümet kanadında bulunan ESM muhaliflerinden Wolfgang Bosbach'a göre, Anayasa Mahkemesi'nin ESM'le ilgili 190 milyar Euro'luk tavan miktarı koşulu, Avrupa Merkez Bankası'nın bu karardan beş gün önce verdiği "sınırsız Euro bölgesi hükümet bonusu satın alma" taahhüdü nedeniyle, Alman bütçesi üzerinde beklenenden çok daha büyük bir etki yapabilir. Benzer bir görüş, Alman parlamentosunun önemli AB karşıtlarından Hıristiyan Sosyal Birlik üyesi Peter Gauweiler tarafından dile getirildi.

Hükümetteki Hıristiyan Demokrat Birlik'in Baviera eyaletindeki kardeş partisi Hıristiyan Sosyal Birlik'in üyesi olan Gauweiler, kurulan bu mekanizmalarla, milli bütçenin üzerindeki kontrolün Alman parlamentosu ve dolaşısıyla da Alman halkının elinden alındığını iddia ediyordu. Gauweiler, konuyla ilgili kararın açıklanma tarihinden birkaç gün önce Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı ikinci başvuruda, Avrupa Merkez Bankası'nın aldığı kararın bütün dengeleri değiştirdiğini ve kararın oluşan yeni çerçeve göz önüne alınarak verilmesi gerektiğini ifade etti. Başvuru sahiplerinden Mehr Demokratie söz konusu AB mekanizmalarının Alman demokrasisini zayıflatacağını ifade ederken, Sol

Parti'ye Mali İstikrar Anlaşması'nın Alman parlamentosu tarafından iptal edilemeyeceği hükmünün anayasa aykırı olduğunu ve bu mekanizmanın bütçe üzerinde yaratacağı baskının sosyal güvenlik sistemini olumsuz etkileyeceğini iddia etti. ESM ve Mali İstikrar Anlaşması ile ilgili yasal süreç, AB tarihi boyunca süregelen entegrasyondan yana ve karşıtı grupların verdiği mücadeleden son tezahürü olarak algılanabilir. Anlaşma, her durumda, AB'nin son birkaç senedir içinde bulunduğu ve çözüm bulmakta zorlandığı Euro bölgesi krizini aşabilmesi için de kritik bir öneme sahip. Euro bölgesinin ve AB'nin en büyük ekonomik gücü olan Almanya'nın dâhil olmadığı herhangi bir planın hayata geçirilebilmesi mümkün olmadığı için, Alman Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar bir noktada AB için tamam mı devam mı niteliğinde de. Nitekim AB tarihi göz önüne alındığı zaman Avrupa entegrasyonunun iki ileri bir geri şeklinde ilerlediğini görmek mümkün. Aynı şekilde, entegrasyonunun derinleşme hamlelerinin uluslararası konjonktürdeki değişikliklerin ve belli ekonomik krizlerin sonrasında yapıldığı da gözlemlenebilir. Örneğin Maastricht Anlaşması'yla Avrupa Toplulukları'nın AB'ye dönüşmesi ve sonraki 10 yıl içerisinde Orta ve Doğu Avrupa'nın AB'ye entegrasyonu, Soğuk Savaş'ın sonlanması ve Avrupa'daki komünist rejimlerin yıkılmasıyla ortaya çıkan güç vakumunu doldurmaya yönelik atılmış adımlardı. Bu süreç boyunca imzalanan Amsterdam ve Nice Anlaşmaları'yla ise AB sisteminin yeni üyelerin yaratacağı etkiyi kaldırma-

bilmesi için gereken değişiklikler yapıldı.

Buna karşın 2004'te AB liderleri tarafından imzalanan Anayasal Anlaşma, Fransa ve Hollanda'da yapılan referandumlardan çıkan olumsuz sonuç nedeniyle yürürlüğe girmedi. O dönemde, kimi yazarlar Anayasal Anlaşma'nın başarısızlığını AB entegrasyonunun Avrupa toplumlarının isteklerinden bağımsız bir elit projesine dönüşmesine bağlamıştı.

Peki, ESM ve Mali İstikrar Anlaşması bu şablonun neresine oturuyor? Daha önce de belirtildiği üzere, Euro bölgesi krizinin çözümü AB'nin geleceğini açısından kritik bir öneme sahip. AB liderlerinin bu krizi de entegrasyonu derinleştirmek için bir fırsat olarak gördüğü aşikâr. Peki ya geleceklerini bu denli ilgilendiren bir konuyla ilgili görüşlerine danışılmayan Avrupa toplumları? Birlik içerisinde ESM ve Mali İstikrar Anlaşması'nın kabulüyle ilgili tek referandum yapan ülke İrlanda oldu. Muhalifler tarafından dile getirilen itirazlar ve endişelerse hiç de göz ardı edilecek türden değil. Bu denli önemli konularda yapılan referandumlar, AB entegrasyonunu 2004'te olduğu gibi sekteye uğratabilse de, Avrupa entegrasyonunun demokratik meşruiyeti açısından büyük öneme sahip. AB projesinin "sıradan halka" danışılmayacak kadar önemli bir mevzu olduğu ve halktan bağımsız olarak elitler tarafından yürütüldüğü algısının kırılması ancak halkların sürece doğrudan katılımının sağlanmasıyla mümkün. Alman Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar ne yazık ki bu algıdan bir hayli uzak görünüyor.

'Kara Yazılılar'

Elâ BİLGEN

Avrupa'da en çok ihlal edilen insan hakları ilkelerinden biri, ayrımcılık yasağı. Hâl böyle olunca ülkesi içinde bulunan azınlık, göçmen, sığınmacı ve yabancı nüfusun oranı arttıkça devletlerinin insan hakları tablosu da bulanıklaşıyor. Nüfusunun neredeyse yüzde 10'u Çingene-lerden oluşan Slovakya da bunlardan biri. Geçtiğimiz günlerde Uluslararası Af Örgütü Slovakya'da Çingene çocuklara yönelik eğitimde ayrımcılık uygulamalarına dikkat çekti. Af Örgütü'nün haberine göre, ülkenin doğusundaki Lecova kentindeki bir okulda Çingene öğrenciler için ayrı sınıflar oluşturuluyor. İlk olarak 2009 yılında 8 Çingene çocuk dört yıl boyunca birlikte okudukları sınıf arkadaşlarından ayrılarak başka bir sınıfa yerleştirilmiş. 2009'dan bu yana okula yeni başlayanlarsa doğrudan Slovak akranlarının bulunmadığı sınıflara yerleştiriliyor. Çocukların ailelerinin okul yönetimine yaptıkları itirazlara da tatmin edici bir cevap verilmemekte. Af Örgütü'nün haberiyle gün-

deme gelen sorun aslında hiç de yeni değil. Gerçekten de 2003'te buna benzer bir durum bu defa Zboronovce kentinde yaşanmış, okul yönetimi tarafından 200 Çingene çocuğun yalnızca dördünün "normal sınıfa devam edebilecek psikolojik yeterlilikte olduğu" belirtilerek diğerleri zihinsel engelliler sınıflarına yerleştirilmişti.

Orta Avrupa'nın çalkantılı politik yaşamının etkilediği Slovakya, tarihsel süreç içinde birçok farklı siyasi yapıya bürünerek varlığını sürdürdü. Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun dağılmasıyla Çekoslovakya'yı oluşturan bölgelerden biri haline gelen Slovakya, İkinci Dünya Savaşı sürecinde Nazi Almanyasıyla "anlaşarak" Slovak Cumhuriyeti adıyla siyasi sahneye çıktı. Ancak Almanya'nın yenilmesi 1993'e dek sürececek Çekoslovakya birliğliğini yeniden başlattı. 2004'ten bu yana AB üyesi olan Slovakya, aslında bir devlet için çok da uzun sayılamayacak bir dönem içinde

monarşiden demokrasiye, faşizmden komünizme kadar pek çok farklı yönetim biçimini tecrübe etti. Tüm bu farklı yönetim biçimlerine rağmen, insan haklarını anayasal güvence haline getirdiği 1992 sonrası dönemde dâhil olmak üzere Çingene-ler için ayrımcı politikalar her zaman değişmeyen konuların başında geldi.

Ülkenin en büyük azınlık gruplarından olan Çingene-ler, hemen her yerde olduğu gibi Slovakya'da da potansiyel suçlular olarak görüldü. Daha 1925'te ülkede ulaşılabilen tüm Çingene-lerin parmak izleri toplanmıştı zaten. İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi Almanyasındaki ırkçı yasaların benzerleri Slovak hükümeti tarafından da uygulandı ve kamplarda tutulan Çingene-lerin seyahat özgürlükleri kısıtlandı, kamusal alanda sınırlı olarak bulunabilecekleri özel yerler oluşturuldu. İkinci Dünya Savaşı sırasında 220 bin ila 1.5 milyon arasında Çingene'nin Nazilerce öldürüldüğü tahmin ediliyor. Ne yazık ki

Slovakya'daki Çingene-lerin de bundan kurtulması mümkün olmadı. Nitekim Naziler Slovakya'yı işgal ettikten sonra toplu katliamlara girişildi. Savaşın ardından sosyalist hükümet geçer ve yarı göçer Çingene-ler için asimilasyon politikasına başlandı. Çeşitli inanışlarından ve geleneklerinden ötürü yüksek binalarda oturmak istemeyen Çingene-ler zorla yerleşik hayata geçirildi. Nüfusun denetlenmesine yönelik politikalar da Çingene azınlıkla baş etmenin bir yolu olarak görüldü. Örneğin 1958'de Komünist Parti yönetimi kadınlara yönelik kısırlaştırma politikası uygulandı. Hükümetlerin sıkça başvurduğu bir diğer yöntem de tecrit oldu ve Çingene-ler yerleşim merkezlerinin dışına, kırsal alanlara sürüldü. O döneme kadar Çingene-lerin etnik ve kültürel kimliğini yok saymış olan Slovakya hükümeti, ilk defa 1991'de Çingene-lerin, Slovakya'daki diğer azınlıklarla eşit tutulmaları yönündeki taleplerine olumlu baktığını açıkladı. Ancak uygulamada pek bir şey değiş-

medi. 1989'da Komünizm düştükten sonra işsizlikten en çok etkilenenler Çingene-ler oldu. 1993'te Çekoslovakya'nın dağılmasıyla kurulan Slovakya ve Çek Cumhuriyetlerinde yurttaşlığa kabul bakımından Çingenelelere diğer yerleşiklerden çok daha ağır şartlar getirildi. İmzaladığı uluslararası insan hak-

ları anlaşmaları ya da AB üyeliği de Slovakya'nın Çingenelelere yaklaşımında fazla bir şey değiştirmede. Hatta ayrımcılığın boyutları arttı. Örneğin 2010'da Ostrovany'de hırsızlığın önlenmesi gerekçesiyle, 2012'de de Szered'de bu kez uyuşturucu ticaretini önlemek iddiasıyla Çingene mahallelerinin et-

rafına duvar örüldü. Çingene çocukların eğitim hakkına yönelik ihlallerin yanı sıra yoksulluk, işsizlik gibi nedenlerle çocukların yüzde 70'i yetiştirme yurtlarında kalmakta. Aslında Slovakya, Çingenelelerin eğitim görmesi için kaynak ayıran ilk devlet olarak AB'den takdir toplamıştı ama görünen o ki bu

kaynak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak yerine Çingene çocukların tecridini amaçlayan yeni sınıf ve okulların inşasında kullanılıyor. Devletin bu ayrımcı politikaları kamuoyu algısını da etkiliyor. Nitekim bu yıl içinde bir Slovak polis Çingene bir ailenin yaşadığı eve saldırarak üç kişinin ölümüne neden oldu.

Çingene Çingene, senin evin nerede?

Görüldüğü gibi, Slovakya'da durum hiç parlak değil. Ancak insan haklarıyla ilgili sorunlar ele alınırken genellikle yapılan bir yanlışta dikkat etmek gerekiyor. Doğu Avrupa devletleri görece zayıf ekonomileri ve insan haklarıyla geç tanışmış olmalarından ötürü diğer birçok konuda olduğu gibi ayrımcılık yaşadığının ihlali konusunda da genellikle tek ya da başlıca suçlu olarak görülmekte. Ancak özellikle kimlik ve "ötekileştirme" sorunlarında ihlalin dayanaklarını bir bölgeye, bir topluma ya da kültüre özgülemek, ihlalle o bölgenin yapısal özellikleri arasında kopmaz bağlar kurmaya çalışmak ayrımcılığın önlenmesi yönündeki çabayı istenmeyen yönlere sürükleyebilir. Çingeneleler yalnızca Slovakya'nın değil Avrupa'nın da en büyük azınlık gruplarından biri. AB Temel Haklar Ajansı'nın tahminlerine göre yüzde 80'i AB ülkelerinde olmak üzere Avrupa genelinde 10 ila 12 milyon arasında Çingene yaşıyor. Bu sayı aslında birçok AB devletinin toplam nüfusundan daha fazla. Fakat ATAUM E-Bülten'in bir önceki sayısında yer alan Fransa'daki Çingenelelerin yerinden edilmesiyle ilgili yazıdan da anlaşılabilceği üzere, bu halkın maruz kaldığı insan hakları ihlalleri belli bir devletle ya da bölgeyle sınırlı değil. Çingeneleler Avrupa genelinde kötü koşullarda yaşıyor ve birçok kamu hizmetinden mahrum bırakılıyorlar. Zaten BM'ye göre de Çingeneleler, Avrupa'da en kötü muamele gören azınlık konumunda. Avrupa Roman Hakları Merkezi'nin 2006'da yaptığı bir araştırma kapsamında görüldüğü üzere 400 bin Çingene'den yalnızca yüzde 38'inin maaşlı bir işte çalıştığı ortaya çıktı. Aynı araştırma okuma yazma ve eğitim görme oranlarının da oldukça düşük olduğunu gösteriyor. 2008'de de AB Temel Haklar Ajansı tarafından Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Yunanistan, Polonya, Romanya ve Slovakya'yı kapsayan bir araştırma gerçekleştirildi. Bu kapsamda görüldüğü üzere beş Çingene'den biri saldırı, taciz ve tehdit de dâhil olmak

üzere ırkçılık temelli bireysel bir suç kurbanı olduğunu ifade ediyor. Çingene çocukların genellikle alt seviyede zihinsel engelli çocuklar için tasarlanmış özel okullara yerleştirildiği ya da akranlarından ayrılarak ikinci derece eğitim veren başka sınıf ve okullara gönderildiği gerçeği Ajans'ın raporunda da yer aldı. Yukarıda bahsedilen Af Örgütü'nün görüştüğü Lecova'daki öğrencilerden biri Slovak arkadaşlarından ayrılmak istemediğini dile getirmişti. Eğitim alanındaki eşitsizliğin çocuklar üzerindeki bu tarz psikolojik etkilerinin yanı sıra uzun vadede ciddi sonuçları oluyor. Nitelikli eğitim alamayan çocuklar ileride iş gücü piyasas-

sında ciddi şekilde dezavantajlı duruma düşüyorlar. Buna bağlı olarak sağlık ve çalışma hakkı, ifade özgürlüğü gibi birçok insan hakkından mahrum kalıyorlar. Ayrıca sistemik hale gelen ayrımcılık ve dışlama politikaları onların topluma adapte olmalarını engelleyerek yoksullukla beslenen bir kısır döngüye sıkışmalarına neden oluyor. AB ve BM'nin Çingene nüfusunun en fazla olduğu 11 Avrupa ülkesinde yaptığı çalışmanın sonuçları da sorunun yaygınlığını kanıtlar nitelikte. Raporda, Çingenelelerin eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşma, yoksulluk ve hatta açlık, barınma gibi hususlarda Fransa, İspanya, Portekiz ve İtalya gibi Batı Avrupa ül-

kelerinde de Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, Macaristan, Polonya, Romanya ve Slovakya'daki soydaşlarıyla benzer güçlükleri yaşadıkları belirtiliyor. Bu da sorunun bir bütün olarak ele alınmasının önemini ve kaynağın uzaklarda aranmaması gerektiğini bir kez daha gösteriyor. Zira "normal"lerin hak ve özgürlüklerinin dışsal maliyetini "öteki"lere yüklemek, kamu sağlığı ve güvenliği bahanesiyle toplu tahliyelere, tecrit edilmiş sınıflara, emeğin yasadışı kullanımına kılıf hazırlanmak insan haklarının sağlanması bakımından Dünya'nın yabancı olmadığı bir yöntem.

Bağımlı Bağımsız Kosova

Esra DERE

Sırbistan'dan 2008'de bağımsızlığını ilan eden Kosova'nın statüsünü denetlemekle görevli Uluslararası Yönlendirme Grubu (ISG), Kosova'nın denetimli bağımsızlığına son verildiğini ve Priştine yönetiminin Eylül'den itibaren tam egemenlik haklarına sahip olduğunu açıkladı. Grup, Viyana'da gerçekleşen toplantının ardından, Kosova'nın "etnik kökeni ne olursa olsun bütün toplumların saygı gördüğü, serbestçe dolaşabildiği, çalışabildiği ve kendi dillerini kullanabildiği, hükümet kurumlarının ayırım yapmaksızın bütün Kosova halkına hizmet ettiği ve herkes için adil hak ve güvenliğin mevcut olduğu bir toplum yaratma" taahhüdünü yerine getirdiğini bildirdi. Ancak ISG'nin görevinin sonlanmasına ve Kosova'nın tam bağımsızlığına rağmen NATO öncülüğündeki barış gücü KFOR ve Avrupa Birliği'nin EULEX birimlerinin ülkede kalmaya devam etmesi öngörülüyor. Yani Balkan ülkelerini "güvenlik ve istikrara yakınlaştırma" ile "Birliğin genişlemesine dahil etme çabaları" el ele yürütülün deniyor. Kosova sorununun aşılmasında önemli bir kilometre taşı teşkil eden bu gelişme, hem tam bağımsız Kosova, hem Sırbistan ve Kosova'nın ayrı ayrı bağımsızlığını tanımayan AB ülkeleri, hem de AB için iç içe geçmiş anlamlar ifade ediyor.

Malum, Kosova, tam bağımsız olmayı yıllardır sürdürdüğü statü mücadelesinin bir meyvesi olarak görüyor. Zira eski Yugoslavya'nın iki özerk bölgesinden biri olan Kosova, 1990'lı yılların başında ortaya çıkan bağımsızlık hareketlerinden etkilenerek Milošević yönetimindeki Sırbistan'la karşı karşıya gelmiş ve yıllarca sürecek olan mücadelesini başlatmıştı. 1999-2008 yılları arasında BM idaresinde bulunan bölge, 17 Şubat 2008'de Sırbistan'dan ayrılarak tek taraflı bağımsızlığını ilan etti. Bir yandan da BM denetimi altında olduğu için bu dönemi "denetimli bağımsızlık" olarak ananlar da bulunmakta. Tabii bu dönemde uluslararası bir aktör olmak için tanınma mücadelesi de devam etti. Kosova bugün 90'a yakın BM üyesi ülke tarafından tanınsa da, bu sayı BM gibi

uluslararası örgütlere üye olabilmek için yeterli değil. 27 AB üyesi ülkedense 22'si Kosova'yı resmen tanımakta. 2008'de yapılan plana göre, AB'nin Kosova'yı siyasi, ekonomik ve sosyal konularda desteklemesi öngörülüyor. Hukukun üstünlüğü, demokrasisi ve sosyal reformlarda AB'nin bağlı olduğu değerlerin korunup geliştirilmesi hedefleniyor. Ancak bugüne kadar AB içinde ortak bir tavır sergilenenmiş de değil. Kaldı ki, Lizbon Anlaşması'na göre bir ülkenin AB'ye girebilmesi için tüm üye ülkelerin onayının alınması (yani, ilgili devletin tanınması) gerekiyor. Kosova'yı tanımayan AB üyesi İspanya, Yunanistan, Güney Kıbrıs, Slovakya ve Romanya durumun kendi içlerindeki etnik sorunları tetiklemesinden endişe duymakta ve bu da bugüne kadar AB'nin Kosova konusunda ortak bir dış politika izlemesine engel teşkil etmekte. Tabii Uluslararası Yönlendirme Grubu'nun "Kosova tam bağımsızdır" açıklamasıyla bu ülkeye uluslararası örgütlerin kapısının resmen aralanmış olduğu da bir gerçek.

Bu gelişmenin Sırbistan için anlamıysa yine AB üyeliğiyle ilişkili. Geçtiğimiz Mart'ta AB'ye resmen aday olan Sırbistan'ın üyeliği için anahtar Kosova'yla ilişkileri. Nitekim AB Konseyi Başkanı Herman Van Rompuy, Eylül başında Sırbistan Başbakanı Ivica Dacić ile gerçekleştirdiği görüşmenin ardından yaptığı açıklamalarda, Kosova'yla ilişkilerde görülür iyileşmenin, Sırbistan'ın AB'ye katılım müzakerelerine başlatabilmesi için kilit öneme sa-

hip olduğunu söylemişti. Bu iyileşmenin ilk adımı, Belgrad ve Priştine yönetimlerinin Kosova'ya bölgesel toplantılarda kendi adına katılma ve kendi anlaşmalarını imzalama hakkının tanınması konusunda Mart'ta anlaşmaya varmalarıydı. Fakat bundan iki ay sonra Sırbistan'da cumhurbaşkanlığı seçimlerini eski milliyetçi Nikolić'in kazanması ve hemen ardından da "Srebrenitsa katliamı değildir" açıklaması yapması, Balkanlarda yeniden soğuk rüzgarlar esmesine neden oldu. Aynı günlerde Sırbistan Dışişleri Bakanı Vuk Jeremić, AB Dönem Başkanı Güney Kıbrıs Dışişleri Bakanı Kozaku Markulli ile yaptığı görüşmede sonra yaptığı açıklamada epey sertti: "Kosova yönetimi cesedimi çiğnemedi Bırleşmiş Milletlere üye olamaz." Sırbistan'ın Kosova'dan sorumlu Devlet Bakanı Oliver Ivanoviç ise, Kosova'ya tam egemenlik verilmesi yönündeki kararın bölgenin Sırp azınlığı için kötü bir haber olduğunu ileri sürüyor. Bakan, Kosova'daki uluslararası güçler bölgeyi terk ettiğinde, hem Sırp lar hem de Sırbistan'ın tehlikede olacağı görüşünde. Kosova'daki Sırp lar, 25 milletlin bir araya gelerek oluşturduğu Uluslararası Yönlendirme Grubu'nu kuruluş aşamasında reddetmiş ve bu örgütle olabildiğince sınırlı iletişime geçmişti. Ancak Ivanoviç, gelinen aşamada "Sırp lar ve Arnavutlar bir arada çalışmayı başaramadıkları için şu noktada yabancı bir yönetimin bölge için daha hayırlı olduğunu düşünüyoruz" diyor. Kosova'nın tam bağımsızlığı-

nın AB ülkeleri açısından neticesiyse, kutuplaşma oldu. Kosova 2008'de bağımsızlığını ilan ettiğinde AB büyük bir ikilemin ortasında kalmıştı. Aralarında Almanya'nın da bulunduğu üye ülkelerin büyük çoğunluğu kısa bir süre içinde Kosova'nın bağımsızlığını tanıdı. Dönemin Almanya Dışişleri Bakanı Frank Walter Steinmeier, tanıma kararını, Alman hükümetinin yıllar süren güvensizlik ve istikrarsızlık ortamına bir son vermeyi istemesiyle gerekçelendirmiş ve "ancak bu şekilde sadece Kosova'da değil, Balkanların batısında da daha iyi bir gelecek sağlanabileceğini" söylemişti. Ancak AB üyelerinden Yunanistan, Romanya, Slovakya, İspanya ve Kıbrıs Cumhuriyeti Kosova'nın bağımsızlığını tanımama kararlarında ısrarcı davranıyor. AB içinde Kosova'nın bağımsızlığı konusundaki bölünmenin, bölgedeki AB politikalarının etkisini baltadığını vurgulayanlar da var. Örneğin, Avusturya Yeşiller Partisi'nin Avrupa Parlamentosu milletvekili ve Avrupa Parlamentosu Kosova Raporörü Ulrike Lunacek, AB'nin çabalarının daha etkili hale geleceğini belirterek söz konusu beş ülkeyi Kosova'nın bağımsızlığını tanımaya çağırdı. Ancak Kosova'nın bağımsızlığını tanımayan ülkelerden biri olan Kıbrıs'ın AB Konseyi dönem başkanı oluşu bu süreci geciktirecek gibi görünüyor. Zira Kıbrıs'ın Avrupa İşleri Bakan Yardımcısı Andreas Mavroyannis "AB tarafsız bir yaklaşım sergileyecek" diyor.

Yunanistan Gözetim Altında

Christos TEAZİS

Haziran 2010, birçok kişiye göre Yunanistan için tam anlamıyla bir milat olmuştu. Dönemin Başbakanı Avrupa'ya gidip krizle ilgili müzakereler yapıyordu. Yapılan toplantıda alınan kararlara göre, Yunanistan'ın krizin üstesinden gelebilmesi, kalkınma yoluna girebilmesi, talep edilen reformları yapabilmesi ve Avrupa'dan gelecek parayı doğru ve uygun bir şekilde kullanabilmesi için Avrupalı uzmanlardan oluşacak bir "task force" kurulacaktı. "Task force", Avrupalıların ve IMF'nin Yunanistan'a verdiği paraların değerlendirilmesiyle ilgili reformları izlemek ve borçları geri alabileceklerini temin etmek için çalışacaktı. Misyonun başındaki kişiye Alman Horst Reichenbach'tı.

Horst Reichenbach, ekibiyle birlikte çok kısa bir zamanda Atina'ya geldi ve işbaşı yaptı. Bu gruba neredeyse her bakanlıkta bir kişi yerleştirilmişti. Aksi durumda da en azından bir bakanlık veya kurum sorumlusu mevcuttu. Ekip adına Podiki gazetesine verilen bir röportaja göre, Başbakanlık'a bile nasıl daha işlevsel hale gelebileceği konusunda "tavsiyelerde" bulunulmaktaydı. Zaten anlaşmaya göre, Fransız uzman-

lar kamu yönetimi alanına odaklanacaklar, Almanlar bütün görevlerin dışında, ağırlıklı olarak yerel yönetimlerde faaliyet göstereceklerdi.

"Task force"un Avrupa Komisyonu'na sunduğu rapora göre, birinci memorandumda edinilmek isteyen resesyona boyutu, bütçe açığı ve piyasaya dönme hedefleri tutturulamamıştı. Ve bu hedeflerin yakalanmamasından Yunan hükümeti sorumluydu. Neden? Reformları kararlılıkla uygulamadığı için. Bu nedenle, ikinci memorandum çerçevesinde Yunanistan'a verilmesi planlanan 167 milyar Euro da bekletilmekte... Bu ikinci paket de başarısız olursa o zaman üçüncü bir paketin düşünülebileceği bildirilmişti. "Task force" dakilerin ana taleplerine gelirse, Yunan hükümetinin vergi toplama yöntem ve usulleriyle ilgili endişe ve istekler bir yana, devletin topyekün yeniden inşası istenmekte ve bu bağlamda hükümetler de her fırsatta uyarılmakta.

Planlanan reformlarsa kabaca şöyle: Bakanlar arası işbirliğinin uyumlu bir şekilde olabilmesi için bir genel sekreterliğin kurulması; kamu-

den geçirilmesi (bu çerçevede bin beş yüz dairenin kapatılması hedefleniyor); kamu giderlerinin uluslararası kurullar çerçevesinde teftiş edilmesi; kamu personeli politikasının gözden geçirilmesi (bu çerçevede personele ayrılan bütçenin kısılması ve 2015'e kadar da devletin yüz elli bin memur küçülmesini hedefliyorlar); e-devlet uygulamasının yaygınlaştırılması; emekli maaşlarından 520 milyon Euro daha kesilmesi; sağlık giderleri ve özellikle de ilaç reçetelerinden 580 milyon Euro kesilmesi; işsizlik parasından 320 milyon Euro kesilmesi; dış borcun azaltılabilmesi için bir fon oluşturularak özelleştirmelerden kazanılan paranın doğrudan bu fona yatırılması ve öngörülen miktar tamamlanamazsa da geri kalan miktarın doğrudan bütçeden kesilmesi; vergi kaçırıcıların yakalanması ve adalete teslim edilmesi konusunda daha çok titizlenilmesi.

Peki, bunlar neden oluyor? Neden, Avrupa Komisyonu Yunanistan'da "task force" yerleştirmeye ihtiyaç duyuyor ve bunu Yunanlılar kendiliğinden yap(a)mıyor? Kimilerine göre bu sorunun yanıtını iktisatta değil zihni-

re, her ne kadar 1981'de Avrupa Ekonomi Topluluğu'na tam üye olduysa da, Yunanistan "Avrupalı zihniyete" kavuşmuş bir ülke değil. Özellikle 1980 sonrası neoliberalizm uygulamalarına tam uyum sağlandığı da söylenemez. Minimal devlet anlayışı yayılırken Yunanistan'da işler tam tersi yönde gelişti. Devlet o kadar büyüyüdü ki, sosyal devlet olmaktan da çıkıp Sovyet tipi devlete döndü. İşte kriz patlak verdiğinde Troyka'nın önemle üzerinde durduğu da nokta devletin küçültülmesi oldu. Avrupa modeli ve zihniyeti bunu gerektiriyordu.

Yunanistan'da krizin üçüncü senesi geride kalmak üzere ve herkesin aklına gelen soru şu: Bu kriz kaç sene daha sürecek? Yunanistan ne zaman kalkınma rayına oturmaya başlayacak? Ya da bu gidiş öyle bir gidiş mi? Bu sorulara net bir cevap vermek neredeyse imkânsız. Kesin olansa, "task force"un Yunanistan'da kalma süresi on iki sene. Çalıştığı bina da on iki seneliğine kiralanmış. Demek ki Yunanistan'ın krizden çıkabilmesi için on iki seneye ihtiyaç olduğu düşünülüyor...

Portre

Recep Ersel ERGE

Agatha Christie

Oyun, şiir ve öyküleri bir yana, kariyeri boyunca her yıl en az bir roman yazdı. Doğuştan gelen gözlem yeteneği sayesinde yeni konu bulmakta hiç zorlanmıyordu. Yürürken, vitrinlere bakarken, çayını yudumlarken aklına gelen fikirleri hemen defterine not ederdi. Daha sonra notlarını birleştirir, baştan sona değerlendirip bütün detayları planlar ve yazardı.

56 yıllık kariyerine birbirinden sürükleyici onlarca roman ve öykü sığdıran Agatha Christie, 1976 Guinness Dünya Rekorlar Kitabı'na "dünyanın en çok satan roman yazarı" olarak girmişti. O günlerde dünyada onun romanlarından daha çok okunan tek şey, İncil'di. Bugüne kadar 4 milyardan fazla sattığı tahmin edilen eserleri, 100'den fazla dile çevrilmiş durumda. Christie tercümeleri Shakespeare tercümelerini çoktan geride bi-

raktı. Sadece "On Küçük Zenci" (1939) bile tek başına 100 milyondan fazla sattı ve hâlâ dünyanın en çok satan romanları arasındaki yerini koruyor. Agatha Christie, polisiyeden başka aşk romanları, öyküler, şiirler ve tiyatro oyunları da yazmıştı. "Fare Kapanı" adlı oyunu 1952'den beri Londra'da aralıksız sahneleniyor -ki böylece aynı sahne de en uzun süre oynama rekorunun da sahibi. Ancak Christie'nin asıl başarısı ci-

nayet romanlarından geliyordu elbette. Britanya İmparatorluğu şövalyelik nişanıyla onurlandırılması polisyedeki ustalığı içindi. Gerçi "basit" ve "edebi nitelikten yoksun" olmakla eleştirildi, ama kimin umurundaydı ki! Hayranları ona "Queen of Crime" (Suçun Kraliçesi) di-yordu. Romanlarının pek çoğu radyo, tiyatro, televizyon ve sinemaya da uyarlandı. Hatta bazıları birkaç kere... Agatha Mary Clarissa, 15 Eylül 1890'da İngiltere'nin gü-

neybatısındaki Torquay'da doğdu. Orta sınıftan Frederick-Clara Miller çiftinin üçüncü ve son çocuğuydu. Ağabeyi ve ablasının aksine örgün eğitim almadı. Okumayı annesi, ilk matematik bilgilerini babası öğretti. Babasını kaybettiğinde 11 yaşındaydı. O günden sonra hatıralardan uzaklaşmak isteyen annesinin yanında sık sık seyahat etmeye başladı. Bu arada, çocuk yaşında tam bir kitap kurdu olmuştu. Özellikle Sir Arthur Conan Doyle'

un Sherlock Holmes öykülerini hayranlıkla okuyordu. Bir eğlencesi de okuduklarına benzer hikâyeler anlatmak-tı...

Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde teğmen olan Archibald Christie'yle 22 yaşında tanıştı. İki yıl süren aşk hayatından sonra 1914'ün Noel arifesinde evlendiler, ama balayı uzun sürmedi. Archibald Fransa'ya cepheye gitmek zorundaydı. Agatha da savaş yıllarında pek çok genç kadının yaptığı gibi gönüllü hemşirelik yapmaya başladı. Torquay'daki Kızılhaç Hasta-nesi'nde çoğunlukla Alman işgalinden kaçan Belçikalı hastalarla ilgileniyordu. Hastalıklarla ilgili çok şey öğrendi. Romanlarında sıklıkla kullanacağı zehirleri de yakından tanıdı. Bu arada boş durmamış, anne ve ablasının teşvikiyle başladığı yazı denemelerini ilerletmişti. İlk romanını 1919'da tek kızı Rosalind'in doğumuna kadar bitirdi, ama yayını bulması biraz zaman aldı. "Ölüm Sessiz Geldi"nin raflara dizilmesi 1920'yi buldu. Sonuçsa beklenmedik ölçüde bir başarıydı. Dedektif Hercule Poirot'nun ilk macerası kısa sürede çok satanlar listesine girmiş, yayın çevrelerinden de takdir toplamıştı. Hatta zehirle işlenen cinayeti o kadar iyi betimlemişti ki, bilimsel yayın yapan Farmakoloji Dergisi'nde Agatha'dan övgüyle bahsedildi! Üstelik bu daha başlangıçtı. Agatha Christie asıl çıkışını 1926'da yine Hercule Poirot'nun başkahraman olduğu 6. romanı "Roger Ackroyd Cinayeti"yle yapacaktı.

Kariyerindeki yükselişe kişisel hayatındaki inişin aynı günlere denk geleceğinden habersizdi tabii. 1926 sonlarında başka bir kadını sevdiğini itiraf eden Archibald Christie, ayrılmak istediğini söylemişti. Bunun üzerine Agatha Christie bir anda ortadan kayboldu! Arabası, evinden birkaç mil ötede terk edilmiş olarak bulunmuştu, ama Christie'nin kendisinden eser yoktu. Fotoğraflı kayıp ilanları bütün İngiliz gazetelerinde, televizyonlarda günlerce yayınlandı da ancak 10 gün sonra bir otelde bulundu. Otele kocasının hoşlandığı kadının adıyla giriş yapmıştı. Ne var ki, niye kaybolduğu hakkında hiçbir zaman tatmin edici bir açıklama yapmadı. Geçici hafıza kaybı yaşadığını söylüyordu. İki yıl sonra Archibald'le yeniden boşandılar. Agatha tıpkı babasının ölümünden sonra annesiyle yaptıkları gibi uzun seyahatlere başladı. Fransa'nın Calais şehrinden kalkan ünlü Doğu Ekspresi'

yle Orta Doğu'ya pek çok ziyaret gerçekleştirdi. 1930'da Bağdat'ı ikinci ziyaretinde arkeoloji profesörü Max Mallowan'la tanıştı. İngiltere'ye beraber dönüp evlendiler. Ünlü yazar, bundan sonraki 30 yıl boyunca Irak ve Suriye'deki keşif çalışmalarında kocasına eşlik etti. Doğu'nun "mistik atmosferi" romanları için de ilham kaynağı oluyordu. Bu arada "Mallowan" soyadını almıştı, ama kitaplarını "Agatha Christie" adıyla yayınlamaya devam etti.

Oyunları, şiirleri ve öyküleri bir yana, kariyeri boyunca her yıl en az bir roman yazdı. Doğuştan gelen gözlem yeteneği sayesinde yeni konu bulmakta hiç zorlanmıyordu. Yürürken, vitrinlere bakarken, çayını yudumlarken aklına gelen fikirleri hemen defterine not ederdi. Daha sonra notlarını birleştirir, baştan sona değerlendirip bütün detayları planlar, yazım aşama-

sına öyle geçerdi. Örneğin "Gizli Düşman" (1922) kafe-de kulak misafiri olduğu bir diyalogdan, "Dersimiz Cinayet" (1923) de şüpheli bir ölüm haberinden ortaya çıkmıştı.

En meşhur karakteri dedektif Hercule Poirot'yu bencil, çok-bilmiş ve itici bir tip olarak tasvir ediyordu, ama okurları onu çok sevmişti. Belçikalı dedektif, yazarın en bilinen ve sevilen eserlerinden "Doğu Ekspresinde Cinayet" (1934), "Cinayet Alfabeti" (1936) ve "Nil'de Ölüm" (1937) de dâhil olmak üzere 30'dan fazla romanda boy gösterdi. Bir de anneannesinden esinlenerek yarattığı amatör dedektif Miss Marple vardı. İlk kez "Ölüm Çiğliği"nda (1930) ortaya çıkan yaşlı kadın, şu sloganıyla hafızlara kazındı: "Gençler yaşlıların aptal olduğunu düşünür, ama yaşlılar gençlerin aptal olduğunu bilir."

Agatha Christie, yazdığı ro-

manlardan daha az aksiyon içermeyen hayatına 12 Ocak 1976'da evinde huzur içinde veda etti. 10 ay sonra, Ekim 1976'da çıkan "Uyuyan Ölüm" son romanı oldu, ama son kitabı değil. Birkaç ay sonra da otobiyografisi yayınlandı. Ne var ki, 1926'daki kayboluşu hakkında hiçbir şey yazmamıştı yine. Bugün araştırmacıların çoğu hafıza kaybı hikâyesinin doğruyu yansıtmadığı fikrinde. Ancak gerçeğin ne olduğu tartışmalı: Polisin iddia ettiği gibi kendi reklamını mı yapmaya çalışıyordu? Yoksa kocasını zan altında bırakarak terk edilmişliğin intikamını almaya çalışıyordu? Günümüzde sayısı her geçen gün artan hayranları, kurguladığı onlarca cinayetin gizimini çözmeye devam ediyor, ama kendi hayatına koyduğu bu küçük sır, belki de asla bilinemeyecek.

Cinecitta'yı İşgal Et!

Ezgi ÖZEN

İtalya'nın gündemini Şubat'tan bu yana meşgul eden bir konu var: Tarihi film stüdyosu Cinecitta'nın geleceği. Cinecitta işçileri aylardır grev yapıyor. Üstüne üstlük, Temmuz'da stüdyoda çıkan büyük bir yangının ardından daha da mağdur durumdadır.

Tarihi bir yapı

Mussolini'nin talimatıyla inşa edilen Cinecitta, Federico Fellini'yi sinema sektörüyle tanıştıran stüdyo olarak biliniyor. Aynı zamanda Woody Allen'ın İtalya'daki favori stüdyolarından da biri. Daha pek çok ünlü isme ev sahipliği yapan stüdyo, son 10 yılda büyük film yapımcılarının pek azıyla anlaşma imzalayabilmesi sebebiyle yatırımcılar tarafından başarısız

Uzun zamandır stüdyonun restore edilerek bir eğlence parkına çevrilmesi ve hisselerin çok sayıda şirket arasında pay edilmesi planlanıyordu. Sanatseverler, kült İtalyan yönetmenler başta olmak üzere pek çok büyük ismi ağırlamış bir stüdyonun

olarak değerlendirilmeye başlamıştı. Kârlılığı artırmak amacıyla stüdyonun modernizasyonu ve hisselerinin çeşitli şirketler arasında paylaşılması gündeme geldi. Böylelikle Cinecitta'da çalışan yaklaşık 200 işçi işlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

Cinecitta Stüdyoları, tarihi

yok olup gitmesine karşı çıkıyor. Büyük patronlarsa sinemanın yalnızca sanatla değil, parayla da ilgili olduğunda ısrarcı. Yeni projenin hedefinin Cinecitta'yı geleneksel yapısından kurtararak film yapımcılarına daha çekici hale gelecek bir hale ka-

dokusuyla, bağımsız sinemanın ve Avrupa sanat tarihinin en önemli simgelerinden biri. Yaklaşık 40 hektarlık bir alana yayılmış ve 22 sahnesi ve 2 kalıcı çadırıyla Avrupa'nın en büyük stüdyosu. Dokusu itibarıyla İtalya'nın Roma İmparatorluğu'na dayanan köklerini vurgulayan önemli bir de kültürel simge.

vuşturmak olduğunu söylüyorlar. Bu çerçevede stüdyo içerisine bir otel ve bir spor kompleksi inşa etmek de planlar arasında. İşçilerse yapılacak bu düzenlemelerin kendilerini işsiz bırakmasından korkuyor.

20. yüzyılın ilk yarısında Audrey Hepburn, Elizabeth Taylor, Clark Gable ve Ava Gardner gibi sanatçılar stüdyoya büyük ilgi duymaktaydı. Fakat değişen teknolojiyle birlikte sinema sektörünün yeni görsellik ihtiyacı, stüdyonun geleceğini tehlike atıyor.

İşçiler ne diyor

Cinecitta'ya yönelik planlar Amerika'daki "Wall Street'i işgal et" eylemlerini Roma sokaklarına taşımış oldu. Simona Balducci, Cinecitta'da yaklaşık 15 yıl set asistanı

olarak çalışmış. "Biz işçilerin büyük firmaların kendi kafalarına göre birbirlerine satıp kiralayabildiği ya da kapı dışarı edebildiği insanlar olduklarını düşünmüyoruz" di-

yor ve eyleme kararlılıkla devam edeceğini belirtiyor. Fransız yönetmenlerden Claude Lelouch, Costa-Gavras, Michel Hazanavicius, Cédric Klapisch ve Coline Serreau

stüdyonun restorasyonuna tepki gösteren ilk isimlerden. Ünlü İtalyan yönetmenlerden Bertolucci ve Ken Loach da grevci işçilerin yanında saftı.

Yangın mı kundaklama mı?

Öte yandan, işçilerin eylemleri sürerken Temmuz'da stüdyoda çıkan yangın kundaklama şüphelerini de beraberinde getirdi. Yangının sebebinin araştırılan yetkililer,

kesin bir sonuca ulaşamadılar. İşçiler, yangının Cinecitta'nın sonunu getirmek isteyenlerin projesi olduğunu düşünürken, İtalyan Başbakanı Mario Monti ise, bunu iş-

çilerin bizzat kendisinin planlamış olabileceği iddiasını ortaya attı. Teknokrat Mario Monti, çıkarmayı planladığı yeni iş yasasıyla özellikle eğlence sektöründeki pek

çok işçiyi haklarından mahrum bırakmaya hazırlanıyor. Kısacası, hasara yol açmadan söndürülen yangın ardında pek çok soru işareti bıraktı.

Bağımsız Avrupa sineması Hollywood'a yenildi mi?

Cornell Üniversitesi'nden İtalyan sineması uzmanı Karen Pinkus ise, Cinecitta gibi bir zamanlar tamamen kamusal olan bir kuruluşun geçirdiği bu dönüşümün İtalya'nın yeni ekonomik düzende kendine yer edinme çabasının bir sonucu olduğunu vurguluyor. Pinkus'a göre İtalyan sineması çok uzun süredir can çekişmekte. Oysa nitelikli elemanlarla birlikte dönüştürülmesi Cinecitta'yı tekrardan canlandırabilir.

Rakamlara baktığımızda Pinkus'un sözlerine katılmamak elde değil. Zira Cinecitta

2011 yılı içerisinde sadece 8 filme ve 6 dizi filme ev sahipliği yapabildiği. Yine de unutulmaması gereken şeyler var. Örneğin, Cinecitta'da çektiği filmlerle ünlenen Fellini, La Dolce Vita filminin afişiyle klasik kadın güzelliği anlayışına yeni bir bakış açısı getirmişti. Hollywood yapımı filmlerin dayattığı tek tip güzellik algısına ve yaşam biçimine bağımsız Avrupa sineması böylece meydan okunmuştu. Cinecitta'nın geçirmesini istenen yapısal değişim, önemli bir Avrupa geleceğinin küresel sermayeye

ve popülist sanat anlayışına yenilmesi anlamına geliyor. Üstelik, Cinecitta'nın Avrupa'da bu durumdaki tek stüdyo olmadığı da biliniyor. Küresel sermayenin Avrupa sinemasına girişinin İtalya'dan başlayarak Doğu Avrupa'ya doğru yayılacak bir dalga olması bekleniyor.

Avrupa sinemasını farklı kılanın üstün teknolojiye sahip film setleri veya sanallık oranı yüksek görsel efektler olmadığı aşikâr. Onu kendine özgü yapan, doğallığı ve gerçekçiliğiyle bize hayatın herkes için ve herkes tarafından,

dilendiği biçimde yaşanabilir olduğunu anlatması ve insan doğasının kusurlarını bu yalınlıkla ortaya koyabilmesi idi. Küreselleşmiş sermayenin Cinecitta'ya attığı adımlar, belki stüdyonun çok daha fazla filme ev sahipliği yapmasını sağlayacak ama ortaya çıkan yapımlar kalite bakımından Allen ya da Fellini filmleriyle kıyaslanabilir olmayacak. Cinecitta yönetimi ise, stüdyonun resmi internet sitesinden gerçekleştirilen reformların sonuçlarının oldukça olumlu olduğunu duyurmaktadır.

Avrupanın Marşları

İtalya

Yiğit KÖSEOĞLU

İtalyan kardeşler
İtalya uyandı,
Başı Scipio'nun* miğferiyle kaplı.
Zafer neredesin?
İzin ver zafere önünde eğilerek selamlaması için seni,
Sensin tanrı tarafından yaratılan,
Roma'nın kölesi olarak.

Birleşmemize izin ver, (Kohort'a** katılmamıza izin ver)
Hazırız ölmek için,
Hazırız ölmek için,
İtalya bizi çağırıyor! (Evet!)

* Scipio: Ünü Hannibal'a karşı aldığı zaferden gelen Romalı komutan.
** Kohort: Roma İmparatorluğu'nda tabur.

Il Canto degli Italiani (İtalyanların şarkısı)... Bu marş, İtalyanlar arasında yazarının isminden dolayı daha çok Inno di Mameli (Mameli'nin İlahisi) ya da ilk mısrasından dolayı Fratelli d'Italia (İtalyan'ın Kardeşleri) olarak da anılmakta. Goffrado Mameli (1827-1949) tarafından 1847'de Cevona'da kaleme alınmış. Yine aynı yıl başka bir Cenovalı olan Michale Novaro (1818-1885) tarafından da bestelenmiş. Normalde dört kıtadan oluşmasına rağmen resmi törenlerde ilk kıta bir kez, ikinci kıtaysa iki kez söylenmekte. İkinci kıtaysa marşın tamamında nakarat olarak okunmakta. Marşın ortaya çıkışı hakkında birkaç farklı fikir bulunmakta. Birine göre, Mameli, marşı arkadaşı Novaro'ya Novaro'nun yaşadığı kent olan Turin'e götürmüş, Novaro da bu sözleri bestelemiş. Mameli daha sonrasında Cenova'ya dönmüş; beste, sözleriyle beraber önemli bir toplantıda seslendirilmiş ve bu melodi ve sözler yavaş yavaş ün kazanmaya başlamış. İkinci hikâyeye göre, 1847'de Amerikan konsolosluğunda düzenlenen artan ayaklanmalar konulu bir toplantıda Mameli'nin aklına -konuşulan konulardan etkilenerek olsa gerek- birkaç satır gelmiş ve daha sonrasında aldığı ilhamla şiiri tamamlamış. Birkaç gün sonra da arkadaşlarından biri Mameli'den yazdığı sözleri almış ve Turin'de düzenlenen bir soylular toplantısında seslice okumuş. Düzenlenen bu toplantının misafirlerinden birisiyse Novaro'ymuş. Novaro bu sözleri duyar duymaz orada bulunan piyanonun başına gitmiş, birkaç denemeden sonra evine gidip o gece besteyi bitirmiş ve marş hemen bir gün sonra politik nedenlerle sürgün yemiş kişiler tarafından Turin'de okunmuş.

Marşın nasıl ortaya çıktığı konusunda yukarıdaki gibi hikâyeler bulunmakta, ama marş konusunda başka bir gerçek var ki, o da bu marşın 1946'ya kadar İtalya topraklarında seslendirilmemiş olduğu! Zira İtalyan birliğinin sağlanmasından önce yazılan ve bestelenen bu marş, birliğin sağlandığı tarih olan 1861'den 1946'ya kadar devlet marşı olarak benimsenmemiş, bu marşın yerine Marcia Reale d'Ordinanza (Krallığın marşı) seslendirilmiş. Giuseppe Gabetti (1796-1862) tarafından bestelenen Marcia Reale d'Ordinanza'nın özelliği sadece enstrümantal olması. Bu marşa birçok söz yazılmış ama hiçbiri resmi olarak kabul edilmemiş. Diğer yandan İtalya'da faşist yönetimin sürdüğü yıllar olan 1922-1943 arasında da Marcia Reale d'Ordinanza'ya ek olarak ikinci bir marş kabul edilmiş. Bu marşsa, İtalya faşist partisinin marşı olan Giovinezza. İtalya'da faşist yönetimin sona ermesinin ardından 1946'da Il Canto degli Italiani (İtalyanların şarkısı) İtalya ulusal marş oldu, fakat bu marşın resmi olarak kabul edilip yasallaşmasıysa ancak 2005'te gerçekleşti.

BASINDA TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNİN 50 YILI

21 Eylül 2006'da Radikal gazetesinde yayınlanan bu haber, ATAUM bünyesinde hazırlanan "Basında Türkiye-AB İlişkilerinin 50 Yılı" (ed. Erdem Denk) başlıklı kitaptan alınmıştır. Türkiye-AB ilişkileri, çeşitli iniş-çıkışlara rağmen tarafların bir şekilde sürdürmekte kararlı görüldükleri ve somut gelişmelerin çok ötesinde anlam yükledikleri bir süreç. Bu 50 yıllık sürecin kimisi unutulmuş kimisi de belleklerde yer eden halkalarının basının farklı kanatları tarafından nasıl haberleştirildiği de önemli. Zira yazılı basın, sadece tarihsel gelişmeleri bir bütünlük içinde değerlendirmek ve siyasal süreçlerin izini sürmek açısından değil, ilgili gelişmelerin yaşandıkları andaki algılaşma ve yansıtılış şekillerini tespit etmek açısından da ziyadesiyle "öğretici" olabilir. Farklı dönemlerde farklı gelişmeler konusunda Türkiye'de oluşan farklı algıları çarpıcı bir şekilde tespit etme olanağı yaratacağı için...

Avrupa Birliği Sertifika Programları

ATAUM; Avrupa Birliği konularına yönelik olarak 1987'den bu yana sertifika programları düzenlemektedir.

Sertifika programları, bir akademik yıl içerisinde iki ayrı dönemde gerçekleştirilmekte, her bir dönem ise yaklaşık 3 aylık (~100 saat) bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Sertifika programlarına kurumsal başvuruların yanısıra bireysel başvurular da yapılabilir. Sertifika programlarımız her öğretim döneminde kamu sektöründe çalışanların bağlı oldukları birim ve kuruluşlara Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliđi Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Başkanlığı tarafından resmen bildirilir ve ilgili kurumlar başvurularını ATAUM'a yapar. Kamu sektörü dışında olan üniversite mezunları da doğrudan ATAUM'a başvurabilir.

ATAUM

Ankara Üniversitesi

Avrupa Toplulukları
Araştırma ve Uygulama Merkezi

Başvuru ve Bilgi İçin

ATAUM Öğrenci İşleri

Dahili: 2614 - 2615

www.ataum.ankara.edu.tr

ataum@education.ankara.edu.tr

+90(312)362 07 62 - 362 07 80 faks: +90(312)320 50 61

Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü - ANKARA

ATAUM'un yürüttüğü eğitim programları temel ve uzmanlık eğitimi kursları olarak gerçekleştirilmektedir. AB Temel Eğitim Programı'nda genel olarak AB'nin oluşum süreci, kurumsal yapısı, işleyişi, politikaları, Türkiye-AB ilişkileri ve AB'deki son gelişmelerle ilgili olarak temel bilgiler verilmektedir.

Uzmanlık programı daha özel konuları içerir:

- Uluslararası İlişkiler
 - AB (Politikalar)
 - AT Hukuku
 - Sosyal Politika
 - Ortak Tarım Politikası
 - Sanayi Politikaları
 - Müzakere Teknikleri - Kültürlerarası İletişim Teknikleri (British Council işbirliği ile)
- Ayrıca kurum ve kuruluşların istekleri ve önerileri doğrultusunda AB ile ilgili çeşitli konularda özel eğitim programları açılmaktadır.

Avrupa
Gündemi...

ATAUM
e-bülten

bulmak isteyenlere not:
sadece elektronik posta kutusunda bulunur..